

ГЛАС

ЛИСТ РЕПУБЛИЧКОГ
ФОНДА ЗА ПЕНЗИЈСКО
И ИНВАЛИДСКО
ОСИГУРАЊЕ

ОСИГУРАНИКА

ТЕМА БРОЈА: У овом тренутку није предвиђено даље повећање старосне границе за одлазак у пензију, али се стално анализира стање у економији и систему ПИО

**ГОВОРНИ АУТОМАТ
0-24h: 0700/017-017
по цени локалног
позива
или: 011/30-60-680**

НАСТАВАК РЕФОРМЕ ПИО

ИЗДАВАЧ: Републички
фонд за пензијско
и инвалидско осигурање

ДИРЕКТОР:
Драгана Калиновић

**ГЛАВНИ И ОДГОВОРНИ
УРЕДНИК:**
Милена Јовановић

РЕДАКЦИЈА:
Булевар уметности бр 10,
11070 Београд,
e-mail: glasosiguranika@pio.rs

СЕКРЕТАРИЈАТ:
011/2017-437
факс: 2017-437

**РЕДАКЦИЈА ЗА
ВОЈВОДИНУ:**
Житни трг бр. 3,
21000 Нови Сад
021/487-7754,
021/487-7789,
факс: 021/6624-359,
e-mail:
miroslav.mekterovic@piovoj.rs

ШТАМПА:
Штампарија Балкан, Инђија

ОГЛАШАВАЊЕ:
011/2017-437

Рукописи и фотографије
се не враћају.

Електронско издање:
www.pio.rs/glasosiguranika

Реч уредника

Пре петнаестак година код нас је била први хит књига модерне психологије (литература за самопомоћ је и овде једна од омиљених) која је читаоце освајала већ својом првом реченицом – Живот је тежак. Ако оставимо по страни фасцинираност аутора овог текста чињеницом да неко доживи планетарни успех и заради велики новац „откривајући“ људима оно што и сами одлично знају, тешко ћемо наћи некога ко се не би сложио са наведеном констатацијом. Е, сад, има и оних који мисле да живот ипак није свуда подједнако тежак, односно да је на овим просторима тежи него на неким другим. У вези са тим пре неки дан добисмо и званичну потврду да ћемо на неки бољитак чекати и даље, а најскорије до довољно далеке 2013.

Шта просечан становник Србије може да уради са овом информацијом? Да се врати назад у зимски сан и стање хибернације, вегетирајући док не дођу бољи дани; да се пуни огорчењем све док може да нађе неког да му се жали или док се не разболи; да се окрене сигурности и топлини свог микросвета, или да у пролећном великом спре-

мању мало поспреми и по сопственом животу трагајући за још неким ресурсом, свестан да ће једног дана криза проћи али ће у међувремену проћи и живот...

Било би лепо када бисмо сви имали позитивну визију будућности и суочавали се са изазовима очекујући увек повољан исход, али то наравно није могуће. Понекад је стварно изненађујуће до које мере две особе могу да се разликују у доживљају једне исте ситуације и околности, а при том највећи ризик који носи песимистичан начин размишљања јесте пропуштање могућности због уверења да не постоји шанса за успех.

Некада је Душко Радовић писао: „Нема веће подршке животу од невоље. Зато не треба укидати невољу, сем тамо где је неопходно. Може доћи време кад ћемо се грабити за невоље... а свака је добра да човека овако или онако забави, разоноди и унапреди“. Од тада је, наравно, прошло много времена, а из садашње перспективе невоље на које је он мислио изгледају нам мале и безначајне.

М. Јовановић

Срећни Младенци!

Први дани пролећа, поред дужих и пријатнијих дана, доносе велику радост и новопеченим супружницима који славе прву годину брачног живота. У Србији се празник Младенци, који се обележава 22. марта, односи на све парове који су се венчали после овог датума претходне године.

ре су били погубљени бацањем у језеро, а празник је у црквеном календару обележен црним словом и у народу се слави као Младенци, јер су сви били младићи.

Двадесет други март је посвећен њима и због венаца којима су мученици овенчани (венчани) љубављу Христовом. Тако се на венчањима у цркви на главе младенаца стављају венци, који имају троструку симболику. Царски, јер је сваки човек цар у свом малом царству (кући), мученички јер у браку треба подносити жртве, и венци бесмртне славе у Христовом царству.

Овим се указује на то да супружници треба једно другом да буду верни, као што су севастијски младенци били верни Христу и да ту верност и љубав никакво искушење не може и не сме да савлада.

По старим обичајима, жене ме се четрдесет колачића премазаних медом, који се називају младенчићи. Они симболизују дуг, срећан и

Обичај налаже да на тај дан тек венчани супружници у свој дом примају госте који им доносе поклоне како би им помогли на почетку њиховог заједничког живота. Младе домаћице дочекују госте и показују своје умеће, док се мужеве труде да буду што бољи домаћини.

Овај верски празник слави се као успомена на Светих четрдесет мученика севастијских, који су страдали 320. године, када су прешли у хришћанство. Пошто су сви били римски војници, због ве-

сладак брачни живот, а домаћице их нуде деци и свима који пре подне дођу у кућу. Препоручује се да се на Младенце једе мед, кувана коприва и зеље да би се очистила крв.

На Младенце би требало да дођу сви који су били на свадбеном весељу, па и они који су били позвани, а нису присуствовали. Ипак, брачном пару који слави Младенце у госте углавном долази најужа породица и пријатељи.

И. Вилотијевић

НАСТАВАК РЕФОРМЕ СИСТЕМА ПЕНЗИЈСКОГ И ИНВАЛИДСКОГ ОСИГУРАЊА

Услови за остваривање права на старосну пензију

Реформа система пензијског и инвалидског осигурања је саставни део укупне реформе која се спроводи у нашој земљи од 2001. године. Основни циљ реформе је успостављање одрживог система пензијског и инвалидског осигурања прилагођеног демографској структури становништва и економским могућностима земље. Дакле, реформа која се спроводи је у интересу садашњих пензионера, јер им омогућава редовну пензију, као и будућих генерација, јер је предуслов њихове сигурности у старости.

Промене у демографској структури становништва (дужи животни век, веће учешће старије популације) и проблеми на тржишту радне снаге (ниска стопа запослености, сива економија, избегавање плаћања доприноса и сл.) узрокују тешкоће у финансирању трошкова система. Средином деведесетих, када су почели проблеми са обезбеђивањем средстава за редовну исплату пензија, био је последњи моменат за предузимање мера реформе, које су остале, што је узроковало предузимање оштријих реформских мера од 2001. године. За осигуранике и пензионере било би много погодније да су мере предузете на време и спроведене постепено, али због

познатих околности то је било неопходно надокнадити оштријим мерама касније. Почетком деведесетих је већина европских земаља започела своје реформе система пензијског и инвалидског осигурања, што им је дало могућност блажег и постепеног прилагођавања система.

Једна од мера реформе је прилагођавање услова за остваривање права на старосну пензију наведеним променама у друштву јер су старосне границе биле ниске у односу на продужен животни век становништва због чега се број пензионера стално повећавао. У истом периоду се суочавамо са сталним опадањем броја запослених и осталих осигураника, тако да је овај однос све неповољнији, што додатно усложњује проблем финансирања система.

Од почетка реформе до сада старосна граница је померана три пута, и то 2002, 2008. и 2011. године. Последњим изменама прописа утврђено је постепено померање старосне границе за остваривање права на пензију за лица која су дужи временски период провела у осигурању (жене са 35 година стажа, што се повећава на 38, односно мушкарци са 40 година стажа осигурања), закључно са 2023. годином.

Као што је већ наглашено, основни разлог продужења радног века је продужење животног века становништва и побољшање општег здравственог стања. Због тога је реформа система пензијског и инвалидског осигурања непрекидан процес који ће се спроводити упоредо са променама у друштву. На другој страни мора се водити рачуна и о проблему ефикасног финансирања пензија. Неповољна економска кретања, ниска запосленост, незнатни раст бруто домаћег производа, неповољан однос броја осигураника и броја пензионера, проблеми у наплати доприноса за пензијско и инвалидско осигурање итд. представљају основне разлоге који отежавају финансирање редовне исплате пензија. То даље захтева смањење прилива нових пензионера, при чему поштравање услова за одлазак у пензију представља једну од мера које се предузимају у ту сврху. Због старења становништва и економских проблема већина европских земаља предузима сличне мере да би обезбедила дугорочну економску одрживост система пензијског и инвалидског осигурања. Међутим, ефекти ове мере имају своје ограничење јер се мора водити рачуна о чињеници да продуктивност радне снаге опада са годинама живота. Такође, тржиште рада мора да буде

прилагођено старијим радницима, односно треба развити механизме преквалификације радника, омогућити константно учење и усавршавање, али и дизајнирање послова намењених старијим радницима да би се њихова знања и способности искористили на најбољи могући начин итд. Често се заборава да само подизање старосне границе не може да обезбеди да становништво дуже ради, без одговарајућих мера у другим сегментима националне економије. На крају, очекиване дужине живота становништва се разликују међу земљама, при чему разлика може да износи и до пет година, тако да одређивање оптималне старосне границе мора да одговара карактеристикама сваке државе и њеном економском и социјалном систему. Све ово указује да поштравање услова за остваривање права на старосну пензију има своје оправдање до одређеног нивоа, а да би изнад тог нивоа то могло да буде контрапродуктивно.

У нашој земљи основно решење мора да буде у економском развоју земље са новим инвестицијама и запошљавањем, чиме би се у великој мери стабилизовало финансирање трошкова система пензијског и инвалидског осигурања и избегло претерано поштравање услова за одлазак у пензију. Међутим, мере реформе до сада су се углавном односиле на смањење трошкова система, док се најмање постигло на страни побољшања прихода, као и по питању запошљавања и ефикасне наплате доприноса за ПИО. С обзиром на то да је у току успостављање функција Централног регистра обавезног социјалног осигурања (очекује се да профункционише од 2013), којим би требало знатно да се побољша евиденција и контрола наплате доприноса, очекује се и побољшање у приходима система.

У овом тренутку није предвиђено даље повећање старосне границе за одлазак у пензију. Међутим, стално се спроводе анализе стања у систему пензијског и инвалидског осигурања и економији Србије, као и анализе промена у другим земљама. Да ли ће се старосна граница мењати, то ће бити предмет даље анализе и опредељења будуће владе.

Међутим, без обзира на састав нове владе, а имајући у виду праксу већине европских земаља, померање услова за остваривање права на пензију углавном се спроводи постепено, на дужи рок, водећи рачуна о актуелном стању на тржишту рада (нпр. број незапослених по старосним групама и полу). Наиме, поред очекиваних економских ефеката, свака влада би требало да сагледа и социјалне последице таквих мера. Верујемо да ће било која померања старосне границе у будућности у Србији бити спроведена на такав начин.

Радица Тодовић,
државни секретар у Министарству
рада и социјалне политике

ПЕНЗИОНЕРИ БЕОГРАДА СА ПРЕДСТАВНИЦИМА ФОНДА ПИО Око 2.500 места у бањама за београдске кориснике

Конкурс за бесплатну рехабилитацију отворен до 23. марта, право пријављивања имају они чија примања не прелазе 22.334 динара

Одмах по објављивању конкурса за овогодишњу рехабилитацију пензионера са најнижим примањима у бањама Србије, одржан је састанак председника свих 17 београдских општинских пензионерских организација са представницима Фонда ПИО. Скупу су, испред Фонда, присуствовали Иван Тодоровић, директор Филијале за град Београд, Рајна Гајић Јаковљевић, начелник за опште послове у Служби филијале Београд, и Ранко Цвијан, саветник директора Фонда.

Отварајући састанак Ђуро Перић, председник Савеза пензионера Београда, нагласио је да се годинама уназад пензионери редовно шаљу на рехабилитацију о трошку Фонда и да се у Београду увек све решавало без икаквих проблема.

Ове године на бесплатну рехабилитацију у неку од бања Србије моћи ће да оде око две и по хиљаде београдских пензионера, рекао је на скупу Иван Тодоровић, директор Филијале Београд:

– Циљ овог састанка је да се одредба о упућивању на рехабилитацију о трошку Фонда спроведе на најбољи могући начин. Припремљен је комплетан материјал који је стигао у свих 17 општинских организација у граду и наша служба ће, као и до сада, професионално и ефикасно одрадiti овај посао – нагласио је директор Тодоровић.

На иницијативу пензионерских организација, односно оних који су спроводили правилник о бесплатној рехабилитацији, у рад удружења су ове године унете и одређене измене, рекао је Ранко Цвијан, саветник директора Фонда:

– Пре свега, наглашено је да бесплатну рехабилитацију могу добити само они чије је место боравка у Србији. Прецизирано је такође да особе које имају II и III категорију инвалидности и примају делимичну пензију по том основу, не испуњавају услове за бесплатну рехабилитацију. Продужен је и период после кога се може поново конкурисати са три на пет година, што значи да пензионер који је ишао бесплатно у бању не може поново да конкурише наредних пет година. Корисници сразмерне пензије, под условом да збир обе пензије не прелазе 22.334 динара (за прерачун ино пензије узима се курс на дан 13. јануара), од ове године такође могу да се пријаве за бесплатну рехабилитацију – објаснио је саветник Ранко Цвијан.

Сви пензионери могу да се пријаве у својим удружењима без обзира на то да ли су чланови или нису, нагласила је Рајна Гајић Јаковљевић, начелник општих послова у Служби Филијале за град Београд.

– Захтеви се предају искључиво у удружењима, не у филијалама, а комисије ће радити у филијалама. Пензионери треба да знају да није потребна никаква нова медицинска документација, само она коју већ имају. Трошкове превоза до бање и назад такође плаћа Фонд, и то у вредности аутобуске карте или возне карте другог разреда – нагласила је Рајна Гајић Јаковљевић.

В. А.

Први пут у два града

Итернационални дани разговора у области пензијског и инвалидског осигурања који су прошле године одржани са Немачком (као и са још неким државама) показали су се као успешно организовани и корисни догађаји, са крајње позитивним ефектима, односно резултатима. О томе, пре свега, сведочи велики одзив заинтересованих грађана који имају периоде осигурања навршене у Србији и Немачкој, и задовољство које су изразили након контакта са експертима из две државе. Евидентно је да су дани разговора допринели и унапређењу комуникације и сарадње између самих носилаца осигурања, Deutsche Rentenversicherung-а и Републичког фонда за пензијско и инвалидско осигурање, односно стручњака – колега запослених у њима на пословима остваривања права применом међународних уговора. Ради даљег обезбеђивања ефикасног спровођења билатералног уговора, са овом добром

практиком се, наравно, наставља и у 2012. години.

Немачко-српски дани разговора биће најпре одржани у Немачкој и то, да би се омогућила боља доступност грађанима, први пут у два града – 20. и 21. марта у Берлину и 22. марта у Минхену.

По већ познатом и „увежбаном“ сценарију, представници Deutsche Rentenversicherung-а и Фонда ПИО непосредно ће разговарати са претходно пријављеним грађанима, осигуранцима и корисницима права остварених применом споразума у области социјалног осигурања закљученог између ове две земље. Увидом у конкретне предмете они ће заједнички допринети решавању спорних ситуација, отклањању дилема и убрзању поступка остваривања права.

Спискови пријављених по заказаним терминима, који су достављени Фонду ПИО, свакодневно су допуњавани и ажурирани. Саветодавци из Фонда су тако, увидом у предмете, могли

да припреме одговоре на питања, односно информације о кретању конкретних предмета и фази у којој се поступак одлучивања тренутно налази.

Немачки носилац осигурања је одржавање ових разговора огласио штампаним плакатима и у средствима јавног информисања, тако да је благовремено отпочело заказивање термина доласка (преко телефона, факса и и-мејла). У Србији су такође предузети неопходни кораци да се јавност обавести о овом догађају, те су плакати које нам је немачка страна доставила истакнути на видном месту у шалтер салама свих дирекција, филијала, служби филијала и испостава Фонда ПИО (укупно на 170 локација), а вест је пласирана и преко средстава јавног информисања. Сви они који имају познанике, пријатеље или рођаке у Немачкој позвани су да их обавесте о одржавању ових дана разговора који су јединствена прилика да се, применом билатералног споразума, добију информације о правима из пензиј-

ског и инвалидског осигурања, као и бесплатна правна помоћ. Дипломатско-конзуларно представништво Србије у Немачкој и удружења наших грађана такође су дала свој допринос активностима у вези са позивањем заинтересованих и популарисањем дана разговора.

Наредним данима разговора са Немачком домаћин ће бити Србија, и то септембра ове године, у Новом Саду и Београду.

Александра Банић,
саветник директора
Фонда ПИО

МЕДИЦИНСКО ВЕШТАЧЕЊЕ У РФ ПИО

Просторије и на Новом Београду

Др Александар Милошевић

У просторијама зграде Републичког фонда за пензијско и инвалидско осигурање на Новом Београду оформљена је нова служба Сектора за медицинско вештачење. Приликом обиласка реновираних просторија и својих запослених, директор овог сектора, др Александар Милошевић, изнео је за наш лист неке појединости о раду нове службе.

– Преселили смо одређени број запослених из нашег сектора у Дирекцију у Службу Филијале за град Београд, у Булевару уметности 10. Најпре смо, наравно, технички опремили просторије које су сада наменске, уређене за потребе вештачења. Оне се налазе у приземљу и имају засебан улаз, с бочне стране зграде, који је посебно прилагођен особама са инвалидитетом – каже наш саговорник.

У овој служби се ради искључиво вештачење потребе за негом и помоћи другог лица, као и за права корисника центара за

социјални рад, док се у Дирекцији вештачи оцена радне способности (инвалидска пензија).

– Циљ пресељења једног броја запослених из Дирекције на Нови Београд јесте још брже и ефикасније решавање захтева које подносе наши осигураници. Успели смо да скратимо период чекања на решење и да убрзамо процедуру. Када је, на пример, реч о захтевима за инвалидску пензију, ми већ након 25 дана од дана подношења захтева позивамо осигуранике да дођу на лекарску комисију – наводи др Александар Милошевић.

Као што је и до сада била пракса, и запослени у делу Сектора за медицинско вештачење на Новом Београду ће одлазити у кућне посете код оних особа за које се из медицинске документације види да су непокретне, односно да не могу саме да дођу у Фонд ПИО.

Ј. Оцић

До здравља СМС-ом и интернетом

У оквиру пројекта „Беба долази“ труднице у Новом Саду, које то затраже од свог гинеколога, добиће током девет месеци 170 СМС порука са саветима у вези са трудноћом, као и подсетнике за прегледе и посете лекару. Модерна средства комуникације користе се и у другом пројекту „Дете долази“, који ће омогућити мајкама да уз СМС савете лекара прате развој свог детета.

Систем пријављивања на оба сервиса је исти, путем ваучера који су захваљујући донацији Владе Војводине бесплатни за све жене у Покрајини. Ови сервис изазвали су велику пажњу јавности тако да су се из Новог Сада проширили на Војводину, а затим и на Београд.

Проф. др Александар Кираљ, члан Градског већа за здравство, недавно је најавио два нова пројекта – „Књигу здравља“, којом ће мајке путем СМС-а позивати на редовне гинеколошке прегледе, и „Хелтнет“, који ће путем интернета и фејсбука упозоравати жене на важност превенције рака дојке и материце. Аутор свих наведених пројеката је др Војислав Стојшин, председник фондације Мобимед.

Бајина Башта: помоћ за бебе

У овој години из буџета општине Бајина Башта исплаћиваће се једнократна новчана помоћ за новорођену децу и незапослене мајке. Накнада за новорођено дете је 20.000 динара, а ако мајка роди двоје или више деце, накнада се исплаћује за свако дете. Незапослене породиље добијаће 12 месеци по пет хиљада динара, а ако роде двоје или више деце, накнада је предвиђена за свако дете.

Ужице: новчана помоћ незапосленим породиљама

На седници Градског већа Ужица, одржаној 5. марта, предложено је да незапослене породиље на територији града добију право на једнократну помоћ. За ову годину помоћ ће износити 25.000 динара, а моћи ће да је добије свака незапослена породиља која има пријављено пребивалиште у Ужицу најмање шест месеци пре порођаја. Ова накнада, која се обезбеђује из градског буџета, усмерена је на подстицање рађања и побољшање материјалног положаја незапослених породиља, јер подаци из претходне две године показују да се смањио број новорођене деце у породицама где мајка не ради, док се број новорођенчади благо повећао у породицама са запосленим мајкама.

Београд: стипендије за најбоље студенте и средњошколце

Град Београд је објавио конкурс за доделу 541 градске стипендије и на тај начин наставио традицију награђивања оних који се истичу добрим успехом. Ове године биће стипендирано 150 средњошколаца (30 стипендија ће добити ученици уметничких, а 120 ученици гимназија и стручних школа), 235 студената (115 природно-математичких, 75 друштвених и 45 студената уметничких високошколских установа) и 133 студента са инвалидитетом. По други пут градске стипендије добиће и 23 средњошколца са инвалидитетом.

Сви стипендисти студенти месечно ће добијати по 17.000, а средњошколци по 15.000 динара.

На конкурс могу учествовати редовни ученици од друге до четврте године, чији је просек оцена најмање 4,75 и којима је пребивалиште на подручју Београда најмање три године до дана расписивања конкурса. Награде са међународних и домаћих такмичења и олимпијада су услов и њих ће комисија за доделу стипендија посебно бодовати.

На конкурс се могу пријавити студенти који се школују на буџету а уписали су најмање другу годину на некој од високошколских установа чији је оснивач Република а седиште им је у Београду, они који имају пребивалиште у Београду најмање три године до дана расписивања конкурса, са најнижом просечном оценом 9,5, ако нису изгубили ниједну годину, и ако су положили све испите из претходних година.

Треће онлајн предавање у оквиру DALEC пројекта

У Бечу је 7. марта одржано треће по реду онлајн предавање у оквиру међународног медијског пројекта DALEC (Предавања дунавске мреже), на тему „Иновативна употреба ресурса животне средине дуж Дунава“. Предавач је био дипл. инж. Хуберт Фехнер а предавање се, као и претходна два пута, преко интернета директно преносило у осталих пет земаља учесница пројекта (Немачка, Мађарска, Србија, Румунија и Бугарска). Тридесетак слушалаца у Београду предавање о уштеди енергије, соларним системима и занимљивим статистикама из ове области везаним за западну Европу пратило је у просторијама Универзитета за треће доба „Ђуро Салај“ АД. Након предавања уследила је дискусија, а наши слушаоци били су нарочито заинтересовани за могућност развоја оваквих технологија код нас. Наредно предавање у оквиру пројекта DALEC преносиће се из Будимпеште, 9. маја, а тема ће, у складу са Даном Европе, бити „Демократске вредности и права мањина“.

Традиционална акција Секције жена СССВ

Активисткиње Секције жена Савеза самосталних синдиката Војводине и ССС Новог Сада обележиле су Међународни дан жена поделом промотивног материјала и разговором са пролазницима у центру војвођанске престонице. Том приликом подсетиле су суграђанке на њихова радна права и потребу организовања у оквиру синдиката.

Помоћ београдским пензионерима

Одборници Скупштине града Београда усвојили су одлуку која омогућава исплату финансијске помоћи пензионерима чија пензија не прелази износ од 35 одсто просечне зараде по запосленом, без пореза и доприноса.

Како је наведено у усвојеној одлуци, просечна зарада по запосленом, без пореза и доприноса, у Београду износи 46.000 динара, што значи да материјалну подршку може да оствари пензионер чија пензија не прелази 16.100 динара.

Помоћ ће се исплаћивати четири пута годишње, и то последњег месеца у кварталу, односно у марту, јуну, септембру и децембру.

Средства за исплату финансијске помоћи обезбеђују се у буџету града Београда. Исплата помоћи вршиће се на основу података које Републички фонд ПИО – Филијала за град Београд доставља организационој јединици градске управе надлежној за послове социјалне заштите.

XIII међународни сајам туризма у Нишу

У Нишу ће се, од 30. марта до 1. априла, у реновираној хали „Чаир“, одржати тринаести Међународни сајам туризма.

На Сајму, чији је организатор Туристичка организација Ниша, своје понуде ће представити више од 80 излагача из земље и региона, а оне ће обухватати путовања по Србији, аранжмане за земље Европе, као и далеке прекоокеанске дестинације.

Ратарима 22 милијарде динара

За субвенционисање ратарске производње држава ће у овој години издвојити најмање 22 милијарде динара, односно 3,5 милијарди више него лане, најављено је из Министарства пољопривреде и трговине.

Уз то, пољопривредници у Србији од ове године добијаће помоћ и уколико не плаћају пензијско и инвалидско осигурање. Уплате у Фонд

ПИО више нису услов за добијање јефтинијег ђубрива, дизел горива, приступачних кредита, а ни субвенција. Ипак, да би се добио подстицај из буџета и даље је неопходно да пољопривредно газдинство буде регистровано, с тим што регистрација не мора да се обнавља сваке године већ само уколико је дошло до извесних промена.

Интернет зона у Библиотеци града Београда

У 15 својих објеката широм града Библиотека града Београда је поставила рачунаре преко којих се једним кликом долази до информација у вези са управом, послом и учењем. Посебно креирани портали (на адреси <http://www.bgb.rs/internetzona/internetzona.html>) воде директно до различитих корисних информација и сервиса, као што су: потребна документа да бисте извадили личну карту, подношење захтева за личну карту и пасош, преузимање формулара, издавање

личних докумената, стицање и престанак држављанства Републике Србије, пословни огласи – место које пружа стални увид у слободна радна места у Србији и иностранству, писање CV-а и пропратног писма, припрема за интервју за посао, информације о свим факултетима и високим школама, као и о пријемним испитима, студентски програми и организације, стипендије, постдипломске и докторске студије.

Овим пројектом Библиотека града скреће пажњу на значај и корист интернета, на његове добре стране које свакодневни живот чине лакшим.

ЈАБЛАН ОБРАДОВИЋ, ДИРЕКТОР ФОНДА СОЛИДАРНОСТИ

У 2012. већ је више од хиљаду запослених из фирми у стечају поднело захтеве Фонду солидарности

Сваке године све више радничких захтева

Из Фонда солидарности је прошле године исплаћено 3.055 радника из предузећа у стечају који су испунили услове за исплату, и за то је потрошено 486 милиона динара, односно комплетна сума којом је Фонд и располагао. У ову годину пренета је исплата још 33 радника чија су решења била завршена, али више није било новца у каси Фонда, каже за наш лист директор Фонда солидарности, Јаблан Обрадовић.

– Прошле године је Фонд примио највише захтева радника од оснивања – више од 13.000, а нерешено је остало око 10.000 и они су пренети у ову годину. Претходних година у Фонд је стизало између четири и седам хиљада захтева годишње, и новцем којим смо располагали из буџета успевали смо да исплатимо све који су на то имали право. Тако је до 2012. године укупно за ове исплате из буџета утрошено око две и по милијарде динара и исплаћено више од 30.000 радника чије су фирме отишле у стечај. Али последње три године Фонду солидарности се стално умањују средства – од 628 милиона колико је на нашем рачуну било 2008, спало се на 494 милиона динара ове године, чиме можемо да исплатимо око 3.000 радника – објашњава Јаблан Обрадовић.

Јаблан
Обрадовић

Од почетка ове године позитивно је решено већ 500 захтева радника из предузећа у стечају и они очекују уплату, а новца, поред њих, има за још око две и по хиљаде радника, или просечно за 250 месечно до краја године.

– То је уједно и сав новац којим ми располажемо за 2012. На основу досадашње динамике до краја године очекујемо још најмање 10.000 захтева радника чија предузећа иду у стечај, а да би сви захтеви које тренутно имамо били исплаћени, потребне су 2,2 милијарде динара. И у овом тренутку је јасно да бар 8.000 радника од оних чији су захтеви већ код нас неће ове године успети да оствари своје право код Фонда јер једноставно за то нема пара – јасан је наш саговорник.

У више наврата је током прошле, а и од почетка ове године од Владе Србије тражено да одобри додатна средства за Фонд солидарности:

– Ти захтеви нам никад нису били одобрени. Ове године смо се већ два пута обраћали влади са истим захтевима, али опет нису прихваћени. Чак смо успели да група посланика на челу са Радославом Миловановићем из Кучева наш предлог изнесе као амандман приликом усвајања буџета за ову годину, али такође без резултата – наводи директор Обрадовић.

У Фонду солидарности су, како наглашава наш саговорник, одавно схватили да се њихова делатност не може финансирати само из буџета.

– Већ неколико пута смо предлагали измене Закона о раду којима би било регулисано проширивање делатности Фонда и одређени нови извори финансирања. Ти предлози су остали без одговора. Затим, Фонд солидарности као законски поверилац радника у њихово име наплаћује део исплаћених потраживања из стечајне масе, и за последње две године на тај начин је остварен прилив од 250 милиона динара, што је скоро половина наше годишње касе. Али, став Министарства финансија је да тај новац мора одмах да буде враћен у буџет, и ми га и уплатимо чим га добијемо. Да то остаје Фонду, могло би још скоро хиљаду и по радника да наплати своја потраживања од нас. С друге стране, пошто ми плаћамо и порезе и доприносе на зараде које исплаћујемо радницима који остваре то право, око 60 одсто онога што исплатимо на тај начин се враћа у буџет. Зато сматрам да Фонд није велики терет за буџет Србије, а ми предлажемо да буде још мањи. Али, политика је та која не дозвољава разумнија решења јер за све, па и за ово, треба да буде постигнут консензус, а до њега је у политици јако тешко доћи – закључује Јаблан Обрадовић, директор Фонда солидарности.

В. Анастасијевић

СУФИНАНСИРАЊЕ ПРОГРАМА ЗАПОШЉАВАЊА У 2012.

Захтеве поднело 136 општина

Национална служба за запошљавање спровела је поступак обраде захтева за суфинансирање локалних акционих планова запошљавања у 2012. години, пристиглих из 136 локалних самоуправа из целе Србије. Укупна вредност ових планова износи око 787 милиона динара и, уз додатна средства Министарства економије и регионалног развоја, биће довољна да се запосли више од 4.800 људи у овој години.

Општине су, према својим плановима, највише средстава – 327 милиона динара,

издвојиле за субвенције послодавцима за запошљавање на новоствореним радним местима, затим за спровођење јавних радова – 259 милиона, за субвенције за самозапошљавање – 191 милион динара, и за програме обука незапослених лица – девет милиона динара.

Највише средстава по овим програмима издвојили су градови Ниш – 35 милиона динара, Врање – 30 милиона, и Крушевац – 25 милиона динара. Општине Куршумлија и Тутин, које спадају у девастирана подручја,

издвојиле су из буџета по 15 милиона динара, а општина Сурдулица, која спада међу најнеразвијеније, одвојила је 10 милиона динара за ову намену.

Ове године захтеве су поднеле и општине са Косова и Метохије и Покрајински секретаријат за рад и запошљавање Владе Војводине. Општине које спадају у ред развијених поднеле су 53 захтева (I и II група развијености), а општине које спадају у неразвијене (III и IV група развијености) упутиле су 82 захтева.

М. Мектеровић

Најповољније каматне стопе

Покрајински фонд за развој пољопривреде расписао је, 24. фебруара, конкурс са шест повољних кредитних линија, а за ту намену из буџета је одобрено више од три милиона евра. Ова средства додељиваће се пољопривредним газдинствима (физичким и правним лицима) уписаним у регистар пољопривредних газдинстава, и то: за набавку нових система и опреме за наводњавање у 2012. години, за набавку стакленика и опреме у њима, за набавку пчелињих ројева, кошница и опреме у пчеларству, за подизање вишегодишњих засада воћа у овој години, за подизање вишегодишњих засада винове лозе и опреме у виноградарству и за набавку основног стада у овчарству и козарству у 2012. Конкурс је отворен до 19. марта ове године.

Каматне стопе за ове кредите изузетно су повољне – скоро најниже у Европи, пошто најнижа каматна стопа износи 1,2, а највиша два одсто на годишњем нивоу. Сви кредити се одобравају са вишегодишњим роковима отплате – у ратама, уз одређени грејс-период пре уплате прве рате.

– Потребна документација за конкурс може се лако прибавити, рецимо у року од три дана, и не кошта ништа, осим оног дела који је потребно прибавити од државних органа – каже Јожеф Сабо, директор Фонда.

Пријаву на конкурс и тражену документацију потребно је доставити искључиво поштом на адресу – Покрајински фонд за развој пољопривреде, Булевар Михајла Пупина б, 21000 Нови Сад, са назнаком „За конкурс“. Текст конкурса и пријаву заинтересовани пољопривредни произвођачи могу преузети на сајту www.fondpolj.vojvodina.gov.rs.

М. Мектеровић

И У ПОКРАЈИНИ ПРОГРАМИ СУФИНАНСИРАЊА ЗАПОШЉАВАЊА

Посао за 2.500 незапослених

Бојан Пајтић, председник Владе Војводине, и Мирослав Васин, покрајински секретар за рад, запошљавање и равноправност полова, потписали су, крајем прошлог месеца, уговоре са председницима 43 војвођанске општине о суфинансирању програма и мера активне политике запошљавања у њиховим срединама. Вредност ових уговора је 331 милион динара.

Уговори предвиђају удруживање средстава из покрајинског буџета и из буџета локалних самоуправа ради реализације програма јавних радова, приправника, стручне праксе и обуке. Влада Војводине издвојиће 126 милиона динара, а градови и општине из Покрајине око 205 милиона динара како би 2.500 незапослених добило посао. Од тог броја 1.900 ће бити запослено на јавним радовима, а 600 ће наћи своје прво ухлебље

као приправници. Предвиђено је и да 750 људи буде обучено у Едукативном центру за обуке у професионалним и радним вештинама, који ће се ускоро отворити у Новом Саду.

– Очекујем да ћемо, заједно са Националном службом за запошљавање, ове године отворити између 11.000 и 12.000 нових радних места у Војводини, чиме ћемо одржати тренд запошља-

вања из прошле године – рекао је Васин, и додао да ће Покрајина издвојити још 190 милиона динара за програме запошљавања и самозапошљавања. Тако ће и ове године свако радно место које се отвори у Војводини бити стимулирано субвенцијом од 130.000 динара, а сви који покрену сопствени бизнис добиће од државе 116.000 динара.

М. Мектеровић

У КИКИНДИ ЗИМСКА ШКОЛА ЗА ПОЉОПРИВРЕДНИКЕ

Из бразде на предавања

У Кикинди је, током фебруара, одржана Зимска школа за пољопривреднике. Школа је тра-

јала пет дана, а паори су имали прилику да се на низу стручних предавања упознају са акту-

елностима у пољопривредној производњи, али и са условима за кредитирање и снабдевање производима потребним за њихову делатност. Своја искуства су им пренели водећи научници Новосадског института за ратарство и повртарство, који је овај скуп организовао у сарадњи са кикиндском Пољопривредном стручном службом. У излагањима су учествовали и представници других области повезаних са аграром.

Пољопривредници су заменили предах од рада у бразди за усвајање нових знања, а по окончању предавања добили су и сертификате о завршеној обуци.

С. Завишић

**Масовно учешће
полазника**

УНИВЕРЗИТЕТ ЗА ТРЕЋЕ ДОБА

Активни и креативни и у позним годинама

Пре 23 године, на иницијативу Института за педагогију и андрагогију Филозофског факултета у Београду, Образовног програма ТВ Београд и Народног универзитета „Браћа Стаменковић“, покренут је Универзитет за треће доба (УЗД), програм образовања намењен старијима. УЗД је део ширег пројекта Института „Образовање одраслих као друштвени и андрагошки проблем“, који је прихваћен од Европског савета за образовање одраслих.

У време када је основан, УЗД је био једина образовна установа тог типа у целој земљи, а за циљ је имао да пензионерима кроз доживотно образовање и развој омогући пуно укључивање у друштвену заједницу. Универзитет за треће доба својим образовним садржајима пружа прилику старијима да слободно време проведу на креативан начин, да се посвете себи и да се баве активностима за које раније нису имали прилике или могућности.

Институт је, 2002. године, у сарадњи са Друштвом за образовање одраслих, покренуо нови пројекат „Ширење мреже

Универзитета за треће доба“, па се захваљујући томе програми УЗД данас спроводе у четири установе у Београду: НУ „Божидар Аџија“, „Ђуро Салај“ АД, Културни центар Чукарица и Academia Educativa, као и на Отвореном универзитету у Новом Саду и у Геронтолошком центру у Вршцу.

Према речима Бранкице Влашковић, руководиоца УЗД

у оквиру НУ „Божидар Аџија“, најпосећенији су програми рачунара и страних језика, док је интересовање најслабије за уметничке радионице.

– Готово 100 одсто полазника су жене, једино на курсеве рачунара спорадично долазе и мушкарци. Мотивација за овладавање употребом рачунара и интернета углавном има везе са комуникацијом са унуцима

и децом који живе у иностранству, док се језици уче због бољег сналажења на путовањима. Дешава се и да полазници који се упознају на курсевима наставе да се друже, па на путовања иду заједно – објашњава Бранкица Влашковић и додаје да течајеви на месечном нивоу уплати око 100 полазника, али већина из месеца у месец похађа наставу.

	Страни језици	Рачунарска обука	Цртање и сликање	Уметничка керамика	Кројење и шивење	Музички инструменти	Јога
НУ Божидар Аџија	2.900 (за старе чланове 2.700)	6.700 две рате (само коришћење интернета 3.300)	2.700	9.000 три рате (два циклуса од по три месеца)	12.500 две рате (7-8 недеља)	2.700	1.700
Academia Educativa	2.700	2.800	2.700	2.700	2.700	2.700	2.000
Ђуро Салај АД	2.900	6.900	2.900	/	/	/	2.000
КЦ Чукарица	2.900 (енглески језик)	7.000 две рате (месец и по дана)	2.900	/	/	/	/
Новосадски отворени универзитет	4.800 (три месеца, енглески језик)	4.500 (6 недеља)	2400	/	/	/	/

Цене су на месечном нивоу, уколико није другачије наглашено

Организатор програма УЗД у Центру за образовање „Ђуро Салај“, Даниела Михаиловић, рекла нам је да има заинтересованих за све програме.

– Тренутно је највише полазника на курсу енглеског језика. Програм за компјутере је такође посећен, годишње буде 4-5 група. Жене чине око 90 одсто укупног броја полазника, док су мушкарци заинтересовани за рачунарски курс. Годишње кроз све курсеве прође 300 до 400 полазника, а УЗД „Ђуро Салај“ организује и часове плеса чија је цена 1.400 динара за месец дана – каже Даниела Михаиловић.

– Academia Educativa организује школу певања старих градских песама, која кошта 1.700 динара месечно и одржава се понедељком по подне, а полазници увек остану дуже због дружења. Жене су активније, највише полазника заинтересовано је за енглески и рачунаре, а доста и за сликање и певање. Полазници су махом интелектуалци, углавном имају децу у иностранству, што је мотив да овладају употребом рачунара да би комуницирали са унуцима – наводи Тања Марковић, задужена за организацију обра-

зовних програма у Academia Educativa.

Од уметничких програма, поред осталих, у понуди су вајање, сликање на свили и одскоро иконопис, а за сваки је месечно потребно издвојити 2.700 динара.

У Културном центру Чукарица ситуација је нешто другачија јер је веће интересовање за рекреативне и уметничке програме него за курс компјутера и енглеског. Најпосећенији програм је таи чи чуан, који кошта 1.900 динара за месец дана. У питању је систем вежби које обнављају снагу, виталност и енергију ума и тела, а при вежбању нису потребне физичка снага и брзина.

– Ове часове полазници похађају годинама, али има и нових који долазе током целе године. Углавном су у питању жене, мада дође и понеки мушкарац. Други програм по посећености је цртање и сликање који стаје 2.900 динара месечно, а радови полазника се традиционално излажу у нашим просторијама или у Галерији 73 на Бановом брду, Пожешка 83а – каже Нада Танасијевић, организатор програма у култури у КЦ Чукарица, и додаје да од октобра до маја на свим програмима УЗД буде између 100 и 120 полазника. Це-

не програма су за пензионере ниже од 10 до 30 одсто него за остале грађане. Сви програми за пензионере организују се у преподневним сатима, те се након часова дружење углавном наставља уз чај и кафу.

Слободанка Угреновић, стручни сарадник – организатор програма УЗД у оквиру Новосадског отвореног универзитета, рекла нам је да највише заинтересованих има за информатичку обуку.

– Најпосећенији је курс рачунара, у оквиру којег је исти број мушкараца и жена, док су на свим осталим програмима жене у великој већини. Поред рачунара и курса енглеског, у понуди је цвећарски курс чија је цена 8.000 динара за шест недеља, затим школа цртања и сликања која износи 2.400 динара месечно, а недавно је почео и курс графике по истој цени. Кроз све курсеве у пролећном и јесењем семестру прође око 100 полазника – наводи саговорница.

У Геронтолошком центру у Вршцу, јединој установи социјалне заштите у Србији која се придружила пројекту УЗД, тренутно постоје програм физичке рекреације, предавања из историје хришћанства, а одскоро и обука на разбоју. Сва три про-

грама су бесплатна, а доступни су како корисницима услуга Центра, тако и осталим старијим Вршчанима.

– Раније смо имали и курс енглеског језика и информатичку обуку али се оне, нажалост, више не спроводе јер су скупе. Обука за рад на рачунару привлачила је највећи број старијих. У програме су биле укључене и особе од 80 и 90 година. Једна деведесетогодишња бака била је јако заинтересована да сазна каква је то брза пошта и како да се дописује са унуком. Изненадило нас је, иако је познато да се жеља за сазнањима смањују са старењем, да су њихова интересовања врло разнолика, и да рецимо баке не занима само оно чиме су се бавиле у кући, него и плес, књижевност, информатика, сликарство – каже Сава Барачков, радни терапеут вршачког Геронтолошког центра.

У оквиру Установе културе Палилула у Београду, некадашњег НУ „Браћа Стаменковић“, више се не спроводе програми УЗД, иако је 1989. ту све почело. Једино су часови јоге, који иначе коштају 2.000 динара месечно, пензионерима доступни за 1.700 динара.

Весна Кадиф

РЕКРЕАЦИЈА ЗА СТАРИЈЕ У БЕОГРАДУ

Бесплатни и повољни термини

Судећи према посећености, велики број суграђана већ зна, али није на одмет подсетити да у Градском центру за физичку културу Стари ДИФ, у Београду, постоје бенефицирани програми за старије, али и за социјално угрожене грађане. Плаћени термини са умањеним ценама организују се у сарадњи са Градским секретаријатом за спорт, док су бесплатни термини реализовани у сарадњи са Секретаријатом за социјалну заштиту.

– Развој физичких способности старијих у трим кабинету подразумева вежбање уз асистенцију професора. Прво се изводе партерне вежбе, са или без реквизита, а потом се ради на машинама и справама. Циљ вежби је смањење болова и бољи квалитет живота старијих. Овај програм је намењен искључиво особама старијим од 60 година, а термини су сваког радног дана од 11 часова. За ову популацију постоји и могућност једночасовног коришћења великог базена, за појединачан или организован долазак, по бенефицираним ценама. Чланска карта

са 12 термина пливања, која важи 45 дана од дана издавања, кошта 1.300 динара. Водена активност је погодна за особе у позном добу које се дуго нису бавила никаквом физичком активношћу. Кретање је у води много лакше, има превентивни значај у настанку дегенеративних промена локомоторног апарата и ублажава последице бола у врату и леђима, а нарочито куковима, који је веома чест у старијем добу. Овај бенефицирани програм важи за један од најмасовнијих на Старом ДИФ-у. Дотира га наша установа и град Београд и спада у најјефтиније – наводи Сунчица Митровић, референт за одnose с јавношћу у овој установи.

Социјално угрожене особе могу да одаберу бесплатно коришћење пилатеса, плеса или пливања. Потребно је да немају више од 55 година и да доставе на увид последњи чек од пензије и личне исправе. Услов да се укључе у бесплатан програм је да су њихова примања 50 одсто нижа од просечне пензије.

Пливање се одржава понедељком, средом и суботом, од 8 до 9 часова, и понедељ-

ком, средом и петком, од 10 до 11 часова. Пилатес је понедељком, средом и петком, од 14 часова, а термини за плес су средом, од 19 до 20, и недељом, од 18 до 19 часова, у свечаној сали Градског центра.

– Пријављивање је на сваких месец дана, што значи да и они који користе бесплатне услуге пливања, пилатеса или плеса морају да на месец дана достављају потребна документа на увид – наглашава Сунчица Митровић.

Јелена Оцић

ПРВА РЕДОВНА СКУПШТИНА ВОЈВОЂАНСКОГ МЕТАЛСКОГ КЛАСТЕРА

Удружени на европско и светско тржиште

ВojvodinaMetalCluster (VMC), највећи кластер у Србији, одржао је почетком марта своју прву редовну Скупштину. Овом скупу, осим домаћина, обратили су се и представници

осталих програма Европске уније који се спроводе код нас, као и чланови других кластера из Србије, Бугарске и Аустрије.

VMC је од септембра прошле године, када је основан, окупио

паније су се удружиле, уз подршку ЕУ од 740.000 евра, ради повећања конкурентности на тржишту, очувања постојећих и отварања нових радних места. Металски кластер учествоваће први пут ове године на сајму у ХанOVERу где ће представити компаније чланице. Покрајинска администрација је такође пружила неопходну подршку кластеру како би ојачала привредне организације из овог сектора, да би удружене касније лакше изашле на европско и светско тржиште.

Према речима Љубише Раденовића, председника Скупштине VMC-а, кластер константно напредује јер, упркос економској кризи у земљи и свету, има стабилан прилив нових чланова. На Скупштини је потписан меморандум о сарадњи са Фондом за европске послове АП Војводи-

Значај кластера за развој привреде

Мала и средња предузећа, која чине 98 одсто привреде Србије, у оквиру пословних кластера не морају да троше ресурсе на засебне инфраструктуре, развој нових производа, обезбеђење недостајућих кадрова итд. О томе се у оквиру кластера брину потпорне институције, а сарађујући са њима компаније смањују своје укупне трошкове и добијају могућности да та средства пласирају у већу производњу или у њену специјализацију. На овај начин остварује се и подела рада у оквиру кластера. И иностране компаније много лакше комуницирају са груписаним предузећима и лакше остварују стратешку сарадњу.

не, као и са БФЦ-ом, Центром за стандардизацију и сертификацију, а ради остваривања трајне споне приватног и државног сектора, споразуми о сарадњи ће у наредном периоду бити потписани са још 30 партнера.

Мирослав Мектеровић

Владе Војводине, Иштван Пастор, Томислав Стантић и Мирослав Васин, затим представници Регионалног друштвено-економског програма развоја (РДЕПР 2) и

више од 80 предузећа металске гране из Војводине и Србије, у којој ради 4.620 људи, и која остварује годишњи приход од око 250 милиона евра. Ове ком-

ИЗВРШНИ ОДБОР САВЕЗА ПЕНЗИОНЕРА ВОЈВОДИНЕ

Усвојен програм рада за ову годину

На седници Извршног одбора Савеза пензионера Војводине, одржаној крајем фебруара у Новом Саду, после Извештаја о раду за прошлу годину, Завршног рачуна и Финансијског извештаја, усвојен је и Програм рада за 2012. годину.

Према речима Милана Ненадића, председника Савеза пензионера Војводине, Извршни одбор и остали органи Савеза пратиће активно и у овој години социјални положај корисника пензија. Једно од важнијих питања за Савез је и побољшање услова за остваривање здравствене заштите, првенствено питање партиципације коју пензионери плаћају приликом прегледа, лечења и куповине лекова. Анализираће се и

доношење и примена прописа и других аката који се тичу живота најстаријих Војвођана.

Наставиће се досадашња успешна сарадња са Републичким и Покрајинским фондом

ПИО у вези са рехабилитацијом корисника пензија у бањама и лечилиштима Србије.

Савез ће, у складу са финансијским могућностима, помагати све манифестације из обла-

сти друштвеног живота: културно-уметничке приредбе, смотре хорова, спортске сусрете, међуопштинске сусрете и друге, те тако допринети остваривању садржајнијег и хуманијег живота својих чланова. Преко својих чланица, Савез ће и даље из донација помагати најугроженије залажући се (код Владе Војводине и локалних самоуправа) да се обезбеде средства за хуманитарну помоћ и функционисање градских и општинских удружења.

Управа ове најмасовније организације пензионера у Војводини пратиће, као и досад, рад својих градских и општинских удружења и помагаће им у решавању проблема.

Д. Кораћ

Подршка женама са инвалидитетом

Новосадска женска не- владина организација „Из круга – Војводина“

основана са циљем да пружи подршку женама са инвалидитетом изложеним насиљу и дискриминацији, покренула је четири нове услуге. То су Инфо центар, организовани одлазак на гинеколошке прегледе, бесплатна правна помоћ и СОС телефон.

Током 2011. године ово удружење је радило истраживање о медијском праћењу и извештавању о насиљу над женама са инвалидитетом и утврдило да медији о томе недовољно

пишу, иако су оне четири пута више изложене насиљу од жена без инвалидитета.

Због тога ова организација пројектом „Препознајмо насиље“, који реализује у партнер-

ству са Канцеларијом за праћење остваривања права националних мањина, равноправност полова и дијаспору Градске управе, уз финансијску подршку Програма за развој УН-а и Управе за родну равноправност Министарства рада и социјалне политике, жели да повећа видљивост насиља према овој групи жена.

Кампања подразумева одржавање едукативних радионица намењених женама са инвалидитетом и поделу информативног материјала организацијама и институцијама у Новом Саду, чиме ће уједно обележити и Међународни дан жена.

Д. Кораћ

СТУДИЈА ИСПЛАТИВОСТИ ДОМОВА ЗА СТАРИЈЕ

Задовољни бригом и смештајем

На конференцији за медије, одржаној 29. фебруара, организација Amity представила је Анализу економичности и ефективности услуге смештаја старих лица у дом. Према сазнањима ове организације, реч је о првој студији овакве врсте у Србији којом је покушано да се одговори на питање колико кошта смештај старих у установе социјалне заштите, као и шта све корисник ових услуга заузврат добија. Анализа такође нуди и пример модела планирања услуга као увод у Програмско буџетирање 2015. године, с обзиром да се из буџета локалних самоуправа, Покрајине и Републике подржава више од 20 мера и услуга социјалне заштите, па и смештаја у домове за старе.

У студији су, поред осталог, наведени и резултати анкете у којој је учествовало 203 испитаника (корисника домова за старе). Анкета је показала да је највећи број особа, чак 46 одсто, пре смештаја у дом живело само, а од тога процента 11 одсто као подстанари, док више од половине њих живи од породичне пензије. Чак 36 одсто анкетираних је врло задовољно услугом смештаја у дом, док је задовољно 50 процената. На питање дали их особље дома третира с поштовањем, 69 одсто испитаника је рекло да осећа да је стално уважавано. Према истраживању, 51 одсто је имало мањих или већих проблема да обезбеди потребну услугу, што говори да би број старих који користе услуге дома био

већи да су упознати с могућностима које се пружају.

Када је реч о исплативости рада домова са комерцијалног аспекта, истраживање Amity-ја је показало да установе за смештај старих раде испод границе рентабилности. Економска анализа представља новчано изражене најважније користи за кориснике услуга које се добијају у материјалном виду, али сагледавањем укупних предности рада ових установа закључује се да је он исплатив, и да су чак оправдана додатна улагања. Такозвана анализа осетљивости је показала да би постојање институционалног облика заштите старих било оправдано и кад би се укупни расходи повећали за 60 одсто.

Ј. Оцић

НОВИ САД

Пакети помоћи

Александар Кираљ, члан Градског већа за здравство, у просторијама Удружења дистрофичара Јужнобачког округа поделио је пакете помоћи представницима социјално угрожених чланова Удружења дистрофичара, Друштва мултипле склерозе Војводине и Удружења параплегичара и квадриплегичара Новог Сада.

Пакети садрже основне прехранбене производе и средства за хигијену.

– Живимо практично од туђе помоћи и неге од око 22.000 динара месечно. Принуђени смо да делом овог новца плаћамо особе које нас негују, а део нам остаје за свакодневне потребе – објаснио је тренутни положај ове популације у друштву Мирослав Хома, члан Извршног одбора параплегичара и квадриплегичара Новог Сада.

Д. К.

Она у пословном свету

Обележавање Дана жена сто други пут, навело је на бројна размишљања која се тичу положаја жене, њеног места у друштву, њене улоге у породици, њене позиције у пословном свету. Кратак историјски преглед показује да су почетком двадесетих година прошлог века запослене жене биле већином врло младе и радиле су послове за које углавном није било потребно образовање. Педесетих година, пак, махом удате жене почињу да раде као секретарице, наставнице, медицинске сестре, социјалне раднице. Њерке су по узору на мајке настављале да раде седамдесетих година. То је довело до изједначавања броја жена и мушкараца у Америци који дипломирају на колеџу. Мање-више, и у другим индустријским земљама жене са високом стручном спремом бројно парирају мушкарцима. Али, чак и у многим развијеним државама оне у каријери напредују спорије од мушкараца. То је глобална слика борбе за једнакост полова у пословном

свету, пре би се могло рећи кроки или скица.

Према непотпуним подацима из 19. века, од 1898. до 1914. шест Српкиња је докторирало у Швајцарској, пет је тезу одбранило у Француској, а три у Немачкој. Иако малобројне, ове високообразоване жене настојале су да остваре право на рад у Србији, само једно од права за које су се дуго и поступно бориле. Садашња слика академског живота показује да више од половине студената чине припаднице лепшег пола што говори да ће на будућу економију наше земље велики утицај имати жене.

Од око 110.000 привредних друштава, колико их је данас у Србији, 25 одсто је у власништву жена, од чега 17 процената предузећа гласи на име власнице која то није само на папиру, него је и активна. Према подацима Завода за статистику, стопа запослености у новембру 2011. износила је 35,5 одсто, од чега је стопа запослености за мушкарце 43,1, а за жене 28,2 процента. Међу запосленим

женама свега 13 одсто обавља самостални посао, док самосталну делатност врши 28 одсто запослених мушкараца. Због тога се неминовно намеће питање како сузбијати родно засновану дискриминацију на тржишту рада. У том смислу, позитиван пример код нас представља Фонд за пензијско и инвалидско осигурање, једна од најзначајнијих установа у земљи, на чијем челу су три жене: Драгана Калиновић, директор Фонда, Славица Савић, председник Управног одбора, и Милена Ћорилић, председник Надзорног одбора. Такође, у РФ ПИО од укупног броја запослених више од 70 процената чине жене.

Од 1905, када је изгласан Закон о универзитету, до данас Београд је имао само једну ректорку, Марију Богдановић, у два двогодишња ректорска мандата, од 2000. до 2004. Када је, пак, реч о политици, удео жена у Србији је 25 процената, односно три четвртине политичара су мушкарци. Од 250 посланика, колико седи у српском парламенту, тек 22 одсто су жене.

За упис у школску 2002/03. годину на Полицијској академији у Београду био је отворен конкурс за 115 студената, од тога до 30 девојака. Од 1.111 пријављених била је 431 кандидаткиња. Након селекције, на студије је, на захтев МУП-а Републике Србије, примљено 125 бруцоша, међу којима и 34 девојке. Та школска година је важна јер је реч о првој генерацији девојака уписаних на високошколску установу у систему полицијског образовања у Србији. У року је дипломирало њих 13, а међу њима су и две студенткиње генерације. Завршетком студија стекле су стручни назив дипломираног официра полиције, али су већином распоређене на места неунформисаних полицијских службеника.

У саставу Војске Србије жене данас чине само осам одсто запослених, а у полицији нешто више од седам одсто униформисаног кадра. Тек лане војска је добила прве потпоручнице које су дипломирале на Војној академији.

Јелена Оцић

Драга Љочић

Прва жена лекар у Србији рођена је 28. фебруара 1855. у Шапцу. Како у Шабачку гимназију тада нису примана женска деца, школовање је наставила

у Београду, а 1872. године уписала медицину на универзитету у Цириху. Крајем 1878, када је завршила студије, у Србији је било само 79 лекара, и то углавном странаца, па ипак никада није успела да добије посао у државној служби. Могла је да ради само као лекарски помоћник и секундарни лекар, али јој то није сметало да стекне огроман углед у приватној пракси.

Јелисавета Начић

Била је прва жена архитекта у Србији. Дипломирала је архитектуру на Београдском универзитету, 1900. године. Пројектовала је зграду школе

„Краљ Петар“ у Београду и творац је идејног плана за цркву Светог Александра Невског на Дорћолу. Пројектовала је степенице на Калемегдану и на данашњем Бранковом

мосту. Отворила је и сопствени атеље у којем је изливен Мештровићев споменик „Победник“.

Милева Марић-Ајнштајн

Српска математичарка и једна од најзначајнијих научница нашег народа. Рођена је у Тителу, а Медицински факултет је уписала 1896. у Цириху. Међутим, убрзо се пребацила на одсек науке и технике, и то као тек пета жена која је примљена у ову школу. На предавањима упознаје Алберта Ајнштајна за којег су убрзо и удаје. Постоје тврдње да је она допринела раним Ајнштајновим радовима, али је степен њеног учешћа у открићима још непознат и предмет је бројних полемика.

Појединачне иконе за подешавање рада и изгледа оперативног система Windows 7:

РАЧУНАЈТЕ НА РАЧУНАРЕ

Control panel (4)

Recovery

– користимо је за снимање тренутно исправног система или за повратак система на стање од неког ранијег датума.

Region and Language

– користимо је за подешавање података онако како бисмо желели да их видимо у неком програму (рецимо, да ли ће се као децимални зарез појављивати зарез или тачка, да ли ће се време и датум писати по правилу месец-дан-година или дан-месец-година итд.). Када хоћемо да куцамо неки текст, морамо прво да прилагодимо тастатуру нашем језику тако што ћемо инсталирати наш језик.

RemoteApp and Desktop Connections

– користимо је да бисмо се послушили апликацијама инсталираним на другим рачунарима, односно серверима.

Sound

– користимо је за подешавање звука који, уколико желимо, може да прати све операције које извршавамо у оперативном систему Windows 7: можемо да бирамо уређај који ће бити одговоран за пуштање звука и подешавамо његове карактеристике, уређај који ће бити одговоран за снимање звука и подешавамо његове карактеристике. Такође можемо да подесимо звуке који ће пратити одређене операције у оперативном систему Windows 7 (улазак у програме, отварање програма, затварање програма итд.).

Speech Recognition

– користимо је за гласовну комуникацију између корисника и рачунара. У њој подешавамо: параметре везане за микрофон који користимо, препознавање гласа и језика на коме говоримо и избор гласа који ће да чита текст на рачунару.

Sync Center

– користимо је за усклађивање информација између нашег компјутера са другим компјутерима, уређајима и мрежним фолдерима.

System

– користимо је када желимо да добијемо информације о рачунару, оперативном систему, мрежи којој припада и свим осталим деловима у рачунару. Поред ових опција, она нам пружа могућност контролисања меморије, програма, аутоматског инсталирања података са Microsoft сајта. Ова опција се често користи код инсталације драјвера и провере да ли рачунар правилно распознаје све уређаје.

Taskbar and Start Menu

– користимо је за подешавање старт менија и таск бара тако што одређујемо типове икона које ће се појавити и како ће оне изгледати.

Troubleshooting

– користимо је као помоћ за уочавање, дијагнозу и решавање неког проблема везаног за функционисање рачунара и оперативног система.

User Accounts

– користимо је за подешавање права приступа одређених лица одређеним ресурсима рачунара, када више особа ради на истом рачунару. Помоћу ових налога сваки корисник рачунара може да подеси Windows према својим потребама, а да при том не утиче на подешавања која користи неки други корисник.

Windows CardSpace

– користимо је за креирање веза са веб-сајтовима и онлајн сервисима којима желимо да пошаљемо картицу са личним подацима особе или фирме, као што су: име картице, име и презиме, име фирме, град, адреса, телефон, и-мејл итд. То радимо због успостављања контаката са сајтовима од којих желимо сталне информације о темама и производима за које смо заинтересовани (информације добијамо на основу података из наше картице).

Windows Defender

– користимо је за заштиту рачунара од нежељеног софтвера, и то на три различита начина: упозорењима да нежељени софтвер покушава да се инсталира на рачунар (Real-time protection), укључењем у онлајн комуникацију са другим корисницима који су имали исти проблем са нежељеним софтвером (SpyNet community) и скенирањем нежељеног софтвера и његовим аутоматским уклањањем (Scanning options).

Windows Firewall

– користимо је за постављање параметара који одређују систем заштите на компјутеру, проверавају информације које долазе са интернета или локалне мреже и при том заустављају или дозвољавају њихов улаз у рачунар, у зависности од подешавања.

Windows Update

– користимо је за додавање допунског софтвера који може да спречи или реши проблеме који се јављају при раду на рачунару, повећа сигурност и побољша режим рада рачунара. Препоручује се да укључимо опцију за аутоматско ажурирање, тако да Windows може да инсталира сигурносни или други важан софтвер чим он постане расположив на веб-сајтовима.

У следећим наставцима бавићемо се радом на интернету (програм Internet Explorer), као и могућностима које нам пружа програм Windows Live.

Предраг Јовановић (Наставиће се)

Пролеће на прагу

Чорба од спанаħа

Време припреме: 45 минута

Састојци: 500 гр спанаħа, 100 гр сланине, 3 кашике уља, 1 кашика брашна, 1 дл млека, 1 јаје, со, бибер.

Начин припреме: Очистити спанаħ, опрати и ставити да се обари. Обарени спанаħ процедити и исећи. У лонцу загрејати уље, додати брашно и пропржити. Додати спанаħ, лагано промешати и налити водом, па

додати млеко. Посебно исећи сланину на мале коцке и ставити да се испржи. Пржену сланину додати у чорбу. Све заједно кувати тихо око 30 минута па скинути са ватре. Јаје умутити, додати му павлаку и то полако сипати у чорбу, уз мешање.

Шпагети са морским плодовима

(за четири особе)

Време припреме: 60 минута

Састојци: 500 гр мешавине морских плодова, паковање шпагета, главица црног лука, 3 чена белог лука, 2 кашике маслиновог уља, 220 мл белог сувог вина, 800 гр парадајза, мало туцане љуте паприке, першунов лист, бибер, со, шећера наврх кашичице.

Начин припреме: У великом тигању угрејати уље, додати исецкан црни лук и динстати да омекша. Додати исечен бели лук и першунов лист.

Кратко пропржити, па додати бело вино и оставити да прокључа. На средњој температури кувати око 15 минута. Додати парадајз исечен на коцке заједно са соком који пусти, туцану паприку и шећер. На нижој температури кувати још 20 минута, па додати бибер и мешавину морских плодова. Кувати још десетак минута, а у међувремену у лонцу скувати шпагете. Куване шпагете оцедити и вратити у лонац, додати сос од морских плодова, све измешати и сервирати у чинију.

Напомена: Може се додати кашичица шафрана који ће овом сосу дати посебну ноту. Уместо свежег парадајза може се користити и онај у конзерви и у том случају је довољно 400 гр.

Ролат од спанаħа

Време припреме: 45 минута

Састојци: 1 кг спанаħа, 125 гр маргарина, две шоље млека, непуна шоља брашна, 4 јајета, 250 гр белог сира, мала кесица мајонеза, 3 кашике павлаке, кришка фета сира, со, бибер.

Начин припреме: Спанаħ очистити, опрати и ставити да се обари. Процедити га и исецкати. На маргарину пропржити брашно, додати спанаħ и налити са две шоље хладног млека. Додати со и бибер и кувати уз стално мешање око 10 минута, да се лепо згусне. Пустити да се спанаħ скоро охлади. Умутити шам од беланаца. Жуманца уз мешање, једно по једно, додати у спанаħ, а затим додати и беланца. У плех од шпорета ставити папир за печење и сипати спанаħ. Пећи у загрејаној рерни на 200°C око 25 минута. Печену кору истрести на мокру крпу и увити у ролат.

Фил: 250 гр сремског сира намазати преко коре и увити у ролат. Мешавином мајонеза и павлаке намазати ролат и преко њега обилно изрендати фета сир.

Напомена: Ролат до сечења држати у фрижидеру.

ЦВЕЋЕ НА БАЛКОНИМА И ПРОЗОРИМА

Поред љубави према собном цвећу, многи од нас воле да виде цвеће и на својим балконима, терасама, прозорима. Полако стиже пролеће. Да бисмо гајили биљке на балконима, треба да знамо какви су услови на њима. Ако се балкон налази на вишим спратовима, цвеће треба да буде крупних цветова и листова, лепих жарких боја. Треба изабрати цвеће које „пада“, јер оно се види и из даљине и лепо изгледа на балкону или прозору. Велики је избор једногодишњег цвећа. Најпознатије су петунија, пеларгонја – разне врсте мушкатли, лепа ката, агератум, вербена, салвија и многе друге. Постоји и цве-

ће које нас може заштитити од сунца на балкону, као што је ладолез, миришљава граорица, кобеја, више врста бршљана и други. Ако је балкон или прозор у сеновитом делу, најбоље је засадити хортензије, минђушице, бегоније, аспарагус.

Да би нам цвеће на балконима и прозорима било лепо и здраво, морамо урадити неколико ствари пре него што га засадимо. Уколико имамо саксије и жардињере од прошле године, треба из њих очистити стару земљу и опрати их врућом водом. Насути земљом за цвеће. У једну жардињеру се могу посадити различите врсте цвећа, различитих боја, са-

мо треба водити рачуна да буду сорте које отприлике у исто време цветају. Цвеће редовно заливати, повремено мало прекопати, уклонити прецветале и суве цветове и листове.

ХЛОРОФИТУМ

Једна од омиљених кућних биљака. Жуте стабљике елегантно се савијају и на крајевима израстају мали бели цветови, који некад подсећају на минијатурни примерак биљке. Успева и у мрачнијим угловима соба. Зими јој је потребна светлост да би листови задржали лепу зелену боју. Зиме издржава и на осам степени, а иначе је идеална собна температура 18-24 степена

Земља треба да јој буде влажна, сем зими кад је период мировања и треба је заливати тек кад се земља осуши. Ако се редовно прехрањује, изгледаће здравије и бујније. Расте до 50 цм.

Припремила:
Софија Доминиковић

Србија нуди

„храну са душом“

Богата туристичко-угости-тељска понуда леговања са попустима од 25, па до невероватних 40 одсто основна је карактеристика овогодишњег, 34. Међународног сајма туризма одржаног од 23. до 26. фебруара у Београду. Овај сајам је, по речима Талеба Рифаија, генералног секретара Светске туристичке организације, постао један од најзначајнијих форума за туризам у свету, те зато не чуди да је овогодишњи мото манифестације био „Пут око света за четири дана“. Отварајући Сајам, Небојша Ђирић, министар економије и регионалног развоја, истакао је да је Србија у прошлој години од туризма остварила приход од близу милијарду долара чиме се туризам уврстио у највећи извозни потенцијал наше земље.

Потврда овакве констатације лежи и у податку да је на великој туристичкој приредби под куполама Београдског сајма учествовало око хиљаду излагача из 46 земаља, који су своје

штандове поставили на 15.000 квадрата изложбеног простора. Ту су биле туристичке организације и агенције, винске куће, хотелски и излетнички ланци, системи за резервације карата.

Амбасадор Шпаније Артуро Лаклауистра Белтран

На сајму су први пут учествовале Немачка, Чешка и Израел, као и неке земље Азије (Кина и Индонезија) и Африке (Гана). Једна од пратећих манифестација био је Трећи међународни сајам вина

„Бео вајн фер“, са 120 учесника из бивших југословенских република и земаља са простора Балкана, а шансу за промоцију на Сајму туризма искористили су и промотери Олимпијских игара у

Лондону, где је посебно било запажено присуство Владе Дивца, председника Олимпијског комитета Србије.

Наша понуда је имала изузетно богате садржаје који су вео-

ма успешно приказани у оквиру укупног туристичког представљања, у организацији Туристичка организација Србије. Ту су, у оквиру пројекта „Храна са душом“, промовисани гастрономски специјалитети домаће кухиње (западне, централне, источне Србије и Војводине), представљена су археолошка налазишта, бање, језера, планине, реке, хотелски ланци, туристичке приредбе, али и произвођачи и продавци сувенира који су, под слоганом „Посетите Србију“, на сајму и произвели и продавали своју робу.

Сајам је посетио амбасадор Немачке у Србији, Волфрам Мас, као и амбасадор Шпаније, Артуро Лаклауистра Белтран, који се највише задржао на штанду ТОС-а „Одрживи туризам у функцији руралног развоја“. Представници туристичке привреде и ресорних министарстава сложили су се у оцени да је интересовање посетилаца за овогодишњу манифестацију превазишло сва очекивања. **Ј. МекКевит**

Прича о Србији

„... Природа Србије још је неоткривена и скоро нетакнута, а њени разнолики и атрактивни предели нуде вам читаву скалу садржаја, незаборавна искуства и доживљаје – једрење на широко разливеним водама Дунава, планинарење по висовима Србије, који у себи крију читав космос биљног и животињског света, посматрање ретких и заштићених птица, рекреативни риболов у мирним равничарским водама или на брзим планинским рекама бајковите лепоте, напорне бициклистичке стазе које ће вас одвести пут најлепших призора... Главни јунаци приче (о Србији) јесу природа и њени становници – биљке, птице, дивље животиње. Бескрај зеленила, шума и пропланак, снага планинских и равничарских река, кањони и језера, трагови богатог културно-историјског наслеђа, боравак под рустичним крововима сеоских домаћинстава и мириси и укуси традиционалне кухиње, пружиће вам истинско уживање, опуштање и одмор у раму који уквиреју природу Србије.“

Гордана Пламенац, директор ТОС-а

Ужичка „комплет лепиња“

Ужичка „комплет лепиња“ је надалеко познат локални специјалитет. У изворној варијанти лепиње су се печле у пећи на дрва, али могу да се припреме и од готових лепиња, на следећи начин: добро печеној лепињи оштрим ножем одсећи горњи део левкасто ка средини, тако да у доњем делу остане плитко удубљење у које се стави кашика ужичког старог кајмака. У то се разбије јаје и помоћу виљушке развуче тако да покрије целу површину. Тако припремљену лепињу ставити у добро загрејану рерну да се запече. У међувремену припремити најважнији састојак овог деликатеса који даје мирис и укус – претоп (отопина од печења која остаје у земљаној пржуљи, обавезно помешана јагњећа и прасећа у савршеном односу). Кад се лепиња запече и претоп проври, и горњи и доњи део се кашиком натопа претопом, и служи се топла. За надев се може додати и пршута, сланина, дуван чварци...

У ПОТРАЗИ ЗА ДУГОВЕЧНОШЋУ

Тајна у једноставности

Проучавања места са највећим процентом стогодишњака на планети нису открила постојање икаквог чудотворног рецепта

У бољим градским самоуслугама, од пре извесног времена, на одељку за воће и поврће постоје два засебна, видно обележена дела. Оно што се у њима нуди је истог имена и истог изгледа – купус, кел, шаргарепа, цвекла, целер..., али разлика постоји, и то драстична, о чему убедљиво говоре цене једних и других артикала.

Производи означени као органски, самим тим и квалитетнији, скупљи су од обичних два, три, пет, па и више пута. Поред сваке гајбице печат сертификованог произвођача гарантује да је његов кромпир или лук гајен на здравом тлу, без пестицида, хербицида и вештачких ђубрива.

Скупа производња, мали принос. Зато и кошта као суво злато. Ко то може да плати? За килограм лука или цвекле 180 динара, кромпира 200, јабука 250 динара?

Не много њих, потпуно је јасно. Али јасна је и тачна и логика произвођача. „Органском производњом не могу да се обезбеде довољне количине за потребе целе популације, али ће увек одређени сталеж хтети и моћи да купује ове производе, колика год била њихова цена“, забележили су медији речи једног нашег пољопривредног стручњака.

Одувек је квалитетна исхрана била привилегија имућних. Знало се шта једу богати, а шта сиромашни. И сада није ништа другачије, једино су у међувремену промењене стране, па је данас најскупља некадашња најјевтинија храна. Што би се рекло, најпростија. У томе заправо и јесте тајна, у једноставности.

Ово изнова потврђују не само нова медицинска сазнања, већ и упечатљиви примери дуговечности на потпуно различитим местима на земљи, на којима је забележено неубичајено висок проценат стогодишњака.

Тим областима, названим „плавим зонама“ по боји оловке којом су током једног разматрања биле заокружене на мапи света, годинама се бавио амерички истраживач Ден Бјутнер и написао књигу, „обавезно штиво за све оне који желе да остану млади“, под насловом „Плаве зоне: упутства за дуг живот од људи који су живели најдуже“.

Израз „упутства“ је добро одабран јер јединственог правила нема, као ни чудотворног рецепта. Шта онда повезује италијанско сеоце Барбаига у брдима Сардиније, грчко острво Икарија у Егејском мору, јапанску Окинаву, Лома Линду у Калифорнији и полуострво Никоја у Костарики, пет тачака на три континента у којима и мушкарци и жене достижу стоту у већем броју него било где на планети? Најпре, једноставан живот и исхрана у складу са природним окружењем или убеђењем.

На Медитерану, на Сардинији и Икарији, то у великој мери подразумева маслиново уље, козји сир, зачинско биље, али и црно вино; у Јапану соју и то-

фу сир; у Костарики кукуруз и пасуљ; у Калифорнији, која је специфичан случај јер је у питању адвентистичка заједница у Лома Линди, стриктну забрану дувана, кафе, алкохола.

У суштини, начин живота је сличан, без обзира на географске и културолошке разлике. Пада у очи, на пример, мала заступљеност меса у јеловнику, у Барбаиги само недељом и празником, а међу адвентистима у Лома Линди више од половине су вегетаријанци. Поврће је, пак, локално, узгајано у домаћим баштама, што истовремено подстиче на сталну физичку активност и у најпознијим годинама.

Умереност у свему у Јапану значи и правило да никад не треба јести до осећаја потпуне сидости, сасвим је довољно и 80 одсто, а та мала калоријска рестрикција и те како прија организму.

За душу и опште здравље, међутим, пресудно је важан и социјални моменат. Стари не остају сами. У свим поменутих оазама дуговечности припадност породици је снажно изражена, рођачке и пријатељске

везе су јаке и постојане и захваљујући њима живот не губи смицао докле год се његово клупко не одмота до самог краја.

Ово су заправо драгоцене лекције из Бјутнеровог „убебника“, вредне због тога што у великој мери зависе од нас самих и чине аспект дуговечности на који свако од нас може да утиче. Живот у граду свакако искључује могућност личног узгајања поврћа, као што је и сасвим реално да ће бити све теже приуштити све скупљу органску храну, али неговати емотивне споне са блиским и драгим особама ипак је у највећој мери ствар личног избора и одлуке. То је темељна истина колико и чињеница да је усамљеност у старости најтежа болест.

Сва та места расута по планети крију вероватно још неке разлоге због којих су животне стазе њихових житеља тако дуге. Ипак, највећа вредност открића о постојању „плавих зона“ био би покушај да спознамо сопствене могућности како да плаветнило утиснемо у свој живот.

Д. Драгић

Кад се покваре све рачунице

Истраживања показују да чак 63 одсто житеља најбогатије нације света сматра да неће имати довољно новца кад престане да ради

„И богати плачу“, назив је старе америчке ТВ сапунице, која се често призива кад се тражи метафора за невоље оних за које се обично мисли да су без проблема, барем финансијских.

Кад се помену САД, прва асоцијација је да је то богато друштво. Али, као и свуда, и у Америци су реалности углавном другачије од утиска других о њима.

Криза из 2008, која је прохујала, оставила је свуда много пустошнији траг него што се у први мах мислило. Европа је упала у дужнички колоплет и ове године ће већ сасвим извесно бити у рецесији. Африка је сиромашни крај планете, као што је одувек био, а само Азија, захваљујући пре свега Кини и Индији, успева да одржи динамичан привредни раст.

Америка, из које је све потекло (захваљујући похлепи са Волстрита), опоравља се много спорије него што би желела, са још високом стопом незапослености. Криза је уздрмала америчко самопоуздање и донекле приземљила глобалне амбиције највеће светске силе. И тамо су, међутим, дебљи крај из минулих поремећаја – као и у другим местима – извукли пензионери, или они на које долази ред да то постану.

Пишући недавно о овој теми, најугледнији амерички дневник, „Њујорк тајмс“, навео је пример суграђанке Џони Ворт, која је планирала да се пензионише у 62. години и за то се темељно припремала. Максимално је уплаћивала у лични пензијски фонд, такозвани 401(к), који се оплођава инвестирањем на берзи и због тога своју судбину везује за целокупну економију.

Кризни цунами из 2008. збрисао је велики проценат те њене уштеђевине јер су пензијски фондови у тој „олуји“ укупно

обезвређени за око 2.800 милијарди долара. Госпођа Ворт, која данас има 65 година, због тога још ради пуно радно време и још уплаћује у свој пензијски фонд, надајући се да ће тако за око пет година обезбедити колико-толико пристојну пензију.

У Америци иначе не постоји законска принуда да се оде у пензију, јер се право на рад сматра основним људским правом које ниједан пропис не може да ускрати. Ипак, и тамо се сматра нормалним да се радни век оконча негде око 65. године

Послекризне прилике ово мењају, пре свега због чињенице са којом се суочава све више Американаца: да као пензионери неће моћи да одржавају животни стандард на који су навикли. Ситуација је кризна јер су, попут госпође Ворт, они који су сада пред пензијом изгубили у просеку четвртину вредности својих пензијских фондова, због чега им не преостаје ништа друго него да пензионисање одлажу у нади да ће надокнадити бар део тог губитка.

Центар за пензијска истраживања при Бостон колеџу, водећој институцији која се у САД бави истраживањима из ове области, процењује да је 55 одсто домаћинстава суочено са ризиком да ће после пензионисања имати знатно мање приходе од оних на које су рачунали. Закључак који из тога следи је да ће већина припадника америчке средње класе (којој припадају сви који имају стално

запослење) када се пензионишу, бити сиромашни или на ивици сиромаштва.

Због тога многи настоје да одложе одлазак у пензију. Најновије статистике показују да је радно активно чак 18 одсто Американаца старијих од 65 година – дакле готово сваки пети. Пре десет година таквих је било само 13 процената.

Према америчким рачуницама, минимум „пензијске“ уштеђевине коју би неко требало да има у моменту престанка радног века је 100.000 долара, али данас 35 одсто Американаца у добу између 55. и 64. изјављује да на рачуну има мање од 25.000 долара.

Сви који напуне 65 година имају право на пензију од институције „социјалне сигурности“, која износи око 1.500 долара месечно. Ако се узима раније, рецимо од 62. године, та државна пензија је мања – око 1.100 долара, и сразмерно је већа ако почне да се користи касније – на пример 1.980 долара месечно ако се крене од 70.

Многи се зато одлучују да то право почну да користе касније, кад баш морају, да би та пензија била већа, односно да би као пензионери некако намакли да им приходи буду између 65 и 85 одсто оних које су имали док су радили. То се у Америци сматра довољним за одржавање уобичајеног животног стандарда, с обзиром на то да су пензионерски трошкови нижи од оних које имају запослени.

М. Бекин

ТОКОМ ЈУНА ТРЕБАЛО БИ ДА ПОЧНЕ С РАДОМ КОМОРА СОЦИЈАЛНЕ ЗАШТИТЕ

Лиценце за појединце и установе

Србија ће до јуна ове године добити још једну комору. Биће то Комора социјалне заштите за чији почетак рада увелико трају припреме. Ових дана требало би да буде донета одлука о расписивању избора за скупштину Коморе, након чега ће бити формирано ово ново тело у систему социјалне заштите.

Најважнији посао Коморе, како каже Драгојло Минић, председник Одбора за њено формирање, биће „лиценцирање организација и појединаца у систему социјалне заштите“.

– Као нова институција у систему социјалне заштите и као независна професионална организација стручних радника и сарадника, Комора ће, између осталог, обављати и послове заштите и унапређења стручности и очувања професионалне етике – објашњава за „Глас осигураника“ Драгојло Минић. – Лиценцирање установа и радника социјалне заштите практично представља поступак у коме се испитује, односно потврђује да стручни радник испуњава услове и поштује стандарде за пружање услуга корисницима у социјалној заштити.

Одбор за формирање Коморе

Одбор за припрему и формирање Коморе социјалне заштите чини седам чланова, као и Тим за подршку. Чланови су, поред Драгојла Минића, Сузана Пауновић, помоћник министра рада и социјалне политике, професори Факултета политичких наука др Мирослав Бркић и др Невена Загорац, Ранка Вујовић, директорка Републичког секретаријата за законодавство, Јасмина Ивановић, начелница у Министарству рада, као и Владан Јовановић, координатор Тима за подршку.

Председник Одбора за формирање Коморе каже да је лиценца потврда да стручни радници преко завршене прописане школске спреме, одговарајућих програма обуке, стручног усавршавања и одговарајућег сензибилитета, могу благовремено и квалитетно да пруже заштиту сваком кориснику у складу са принципима и стандардима савремене праксе социјалног рада. Услови за издавање, обнављање, али и одузимање лиценце регулишу се подзаконским актом који доноси министар надлежан за социјалну заштиту. Није искључена ни могућност да неко

Драгојло
Минић

од садашњих стручних радника на пословима социјалне заштите не добије лиценцу.

– То се може догодити у случајевима када стручни радник не испуњава услове у погледу стручне спреме, радног искуства или слично – напомиње Драгојло Минић.

Наш саговорник истиче да је лиценцирање обавеза за запослене стручне раднике у центрима за социјални рад – социјалне раднике, педагоге, андрагоге, специјалне педагоге, социоло-

це за установе социјалне заштите спроводи Министарство рада и социјалне политике, док Комора социјалне заштите даје лиценце стручним радницима. Лиценцирањем ће бити обухваћен и приватни сектор, тј. „сви пружаоци услуга социјалне заштите, без обзира

на то што послују средствима у различитим облицима својине“.

У почетку доделе лиценци сви који су на то обавезни добијаће такозване нулте лиценце, а добијена лиценца може бити и одузета носиоцима. Председник Одбора за формирање Коморе каже да до тога може доћи уколико се послови не обављају у складу са законом и стандардима, или ако дође до отказа уговора о раду због учињене повреде радне обавезе или грубог кршења етичког кодекса. Минић напомиње да ће остали ближи услови бити дефинисани подзаконским актима.

Скупштина Коморе имаће 45 чланова. Њих 25 ће бити представници центара за социјални рад, десет чланова биће из установа социјалне заштите чији је оснивач Република Србија, а преосталих десеторо из редова пружалаца услуга социјалне заштите.

Љиљана Миленковић

Старосна а не инвалидска пензија

? Нада Бранић, Н. Београд: Била сам у радном односу до 1995. године када сам се разболела и на лекарској комисији сам квалификована као инвалидски пензионер I категорије. Када сам поднела захтев за пензију, имала сам 64 године и 5 месеци живота. Међутим, када сам добила решење о пензији где пише да сам инвалидски пензионер, обрачуната ми је пензија као да је старосна. Ја сам 65 година напунила 13. 11. 1995. године, а исплата пензије је почела 13. 5. 1995. године. Сада нисам у могућности да се сама опслужујем због болести, а и година, па сам тражила да ми се пензија исплаћује као инвалидска јер би била већа. Такође сам тражила и новчану накнаду за туђу помоћ и негу, али сам одбијена и за једно и за друго. Зашто сам добила старосну, а не инвалидску пензију и да ли сам оштећена?

Одговор: Вама је пензија правилно одређена у складу са прописима који су тада били на снази. Тачније, чл. 57 Закона о ПИО који је био на снази 1995. године када сте Ви остварили право на инвалидску пензију децидирано каже да се осигуранику код кога је инвалидност настала после навршених година живота потребних за остваривање права на старосну пензију, а то је за жене тада било 55 година, пензија одређује према дужини пензијског стажа у истом проценту у коме се од-

ређује старосна пензија. Како сте Ви тада већ имали навршене 64 године живота, на Вас је примењен овај пропис и нисте оштећени приликом утврђивања висине пензије. Напомињемо да је у нашем законодавству инвалидска пензија могла да се оствари само до година потребних за остваривање старосне пензије. После ових година може да се оствари право само на старосну пензију, наравно под условом да су испуњени услови у погледу година стажа. Овај пропис је и данас на снази.

Потврдити стаж из Хрватске

? Катица Миљојковић, Нови Сад: Рођена сам 1958. године. До 1992. године сам радила у Хрватској, а након тога смо се преселили у Србију где сам била у радном односу до 2005. године. Признат ми је ратни стаж у трајању од 1 године и 5 месеци, али сам чула да он не улази у укупан пензијски стаж, мада знам особе које су са тим стажом испуниле услов за пензију. Да ли би се тај ратни стаж или било који други могао откупити како бих отишла у пензију тог момента? Тренутно уплаћујем доприносе по чл. 15 Закона о ПИО на најнижу основицу и чула сам да то може доста да умањи пензију. Молим Вас да ми одговорите да ли да наставим да уплаћујем стаж до пензије или је можда боље да чекам године живота да бих отишла у пензију.

Одговор: Ви сте радни век до 1992. године остварили у Хрватској. Ако до сада нисте подносили захтев за потврђивање стажа у Хрватској, препоручујемо да то ускоро урадите јер Вама ће свакако једног дана бити признато право на пензију по Споразуму о социјалном осигурању са Хрватском. После потврђеног стажа из Хрватске лако ће бити обрачунат Ваш укупан стаж, као и колико Вам стажа недостаје до пензионисања. Што се тиче посебног стажа по основу учешћа у оружаним акцијама, он је навршен у периодима када је Вама већ утврђен стаж у ефек-

тивном трајању као радни стаж и без утицаја је на право ако се пензија остварује на основу пуних година стажа осигурања. Откуп овог стажа није могућ, нити је иједан закон предвиђао такву могућност. Тешко је одговорити на питање да ли је повољније уплаћивати стаж по чл. 15 Закона о ПИО на најнижу основицу или је боље чекати године живота за одлазак у старосну пензију. Ако уплатом доприноса знатно раније дођете до пензије, исплати се уплаћивати стаж. У овом случају не треба занемарити чињеницу да се услови за пензију сваке године постепено мењају.

ВИ ПИТАТЕ „ГЛАС ОСИГУРАНИКА“ ОДГОВАРА

Весна Вићентијевић

Републички фонд за пензијско
и инвалидско осигурање

Стаж из Народноослободилачког рата

? Крста Михајловић, Радовница: Пензионисан сам 1990. године. У решењу које сам добио признат ми је борачки стаж из 1944. године и на основу тога сам добио 30 одсто додатка на пензију, али ја тај додаток никада нисам добио. Међутим, у „Гласу осигураника“, од 15. 1. 2012. године нађем текст у коме пише да по чл. 35 Закона о ПИО раднику са 40 година стажа и 60 година живота следује 85 одсто пензије. Ја у овом случају испуњавам услове, па ме интересује зашто ми је ускраћен борачки додаток?

Одговор: Ви сте пензионисани по прописима који су били на снази од 1. 7. 1983. до 31. 5. 1992. године. Конкретно, на Вас је приликом пензионисања примењен чл. 55 тадашњег савезног закона који каже да се борцу НОР-а који на основу навршеног пензијског стажа оствари пензију нижу од 85 одсто од пензијског основа, пензија повећава зависно од године у којој му је признат стаж у двоструком трајању. Тако је за борце НОР-а од 1944. године истим чланом предвиђено

да се пензија повећава у овом случају за 30 одсто. Како је приликом пензионисања Вама утврђен стаж од преко 41 године, то Вам је већ тада одређена пензија са 85 одсто и није Вам одређен додаток јер пензија није ни могла да износи више од 85 одсто од пензијског основа. Само носиоцима Партизанске споменице је могла да се одреди пензија у износу већем од 85 одсто од пензијског основа и добијали су тзв. додаток на Партизанску споменицу 1941. године.

Све рате исплаћене правилно

? Вера Дугалић, Брезова: У децембру 2011. године добила сам последњу рату јавног пољопривредног дуга у износу од 16.774, 27 динара, а запазила сам да су моје комшије (са истим условима) добиле по 20.000 динара. Обратила сам се Фонду ПИО писмом и добила одговор који Вам шаљем у прилогу, али ја и даље не разумем како су они дошли до тог износа.

Одговор: Подаци о исплати јавног дуга које сте послали у прилогу јасно показују да је Вама свака рата, па и последња, исплаћена правилно. Прво Вам је исказан целокупан дуг на име неисплаћених пензија који је одмах подељен на четири једнаке рате. Затим је исказан проценат камате који је различит јер су рате измирене у различитим временским периодима.

Код исплате IV рате овај проценат је највиши јер је протекло и највише времена. После тога је исказана камата у номиналном динарском износу, као и укупна сума главнице и камате на дан 16. 12. 2011. године. Већи износ који помињете у Вашем писму углавном је припадао онима који поред пензије примају и накнаду за помоћ и негу другог лица.

СВРЉИГ

Празнично вече поезије

Млади песници, некадашњи и садашњи ученици основне и средње школе у Сврљигу, у организацији Секције жена при повереништву Савеза самосталних синдиката, 6. марта су обележили јубилеј – десет година осмомартовског литерарног конкурса посвећеног мајци. Циљ и смисао ове манифестације је синдикална афирмација жене, мајке,

сјајан потенцијал за штампање књиге чији ће спонзор бити Савез самосталних синдиката града Ниша.

Гости литерарне вечери, песници Виолета Јовић и Русомир Арсић, казивали су своје стихове посвећене мајци. Њима су се придружили и ранији победници конкурса, Маја Милошевић, Наталија Рајковић, Данијел Лазић и Катарина Стојановић.

раднице, домаћице, исказана кроз речи које најлепше пишу деца. За десет година написано је око 800 песама и створен

Победник овогодишњег конкурса је Софија Добрашиновић, ученица четвртог разреда овдашње основне школе. Две

друге награде припале су Миљани Станковић, пети, и Теодори Божиновић, први разред, а три треће Катарини Стојановић, Јелени Ранђеловић, ученицама трећег разреда, и Петри Ивковић, која иде у други разред. Најбољима су уручене награде и дипломе, а Благоје Станисављевић, председник Занатске коморе Србије, победницама је поделио и поклоне. Захвалнице су добили и појединци, установе и медији који су годинама стварали ову манифестацију.

На истом скупу су говорили и Миодраг Ранђеловић, потпред-

седник Савеза самосталних синдиката Србије и председник Савеза самосталних синдиката Ниша, и Оливера Бобић, секретар ССС Ниша, који су нагласили да су жене способне да понесу велики терет у друштву јер се свакодневно носе са проблемима у породици и на послу.

Иначе, на челу Скупштине општине Сврљиг је жена, и секретар Скупштине је жена. У Општинском већу припаднице лепшег пола заузимају натполовичну већину, а жене се налазе и на челу неколико установа у овој средини.

С. Ђорђевић

НОВИ САД

Десет година центра „Живети усправно”

Центар „Живети усправно”, невладин организација из Новог Сада која окупља особе са инвалидитетом (ОСИ), недавно је прославила јубиларних десет година рада. Услуге Центра користило је до данас 750 људи, а неки од њих постали су и активисти ове организације.

Говорећи о положају ОСИ у друштву, Милица Ружичић Новковић, председница Центра, нагласила је да је држава усвојила Међународну конвенцију о правима особа са инвалидитетом и системске законе који су утицали на остваривање њихових права.

Тренутно најважнији пројекат Центра је Сервис персо-

налних асистената који је инициран у сарадњи са Центром за самостални живот ОСИ Ср-

бије. Сервис је покренут 2008. године а подржали су га град Нови Сад, Влада Војводине,

Епархија бачка и приватни донатори. Центар, такође, има и издавачку делатност, и годишње објави у просеку две књиге са темама из проблематике ОСИ.

Обележавању јубилеја присуствовао је и проф. др Александар Кираљ, члан Градског већа за здравство Новог Сада, који је истакао да је похвално што Центар успешно функционише десет година, те да њихово мишљење код израде системских закона уважавају како министарства Владе Републике Србије, тако и Влада Војводине и град Нови Сад.

Д. Кораћ

Не дај се, генерацијо

Иове године, као и девет претходних, Удружење пензионера и инвалида рада Књажеваца, преко секција жена организовало је, 7. марта, традиционалну чајанку за своје чланице и чланове, као и за остале грађане Књажевца.

Да би се Дан жена обележио како доликује, руководство пензионера, са председником Удружења, Радомиром Вељковићем, председницом клуба, Борком Вулић, и председницом секције жена, Бебом Милић, припремило је добар програм под називом „Не дај се, генерацијо“, који су у сали клуба извели чланови КУД „Сунчана јесен“. Пред више од 200 гостију,

приредбе следило је послужење, а затим игранка за све.

– За овај празник имале смо многе активности, посетиле смо старе и болесне другарице

по величини, украсима и бојама, који се користе за разне обичаје: сватовски, деверски, кумовски, пешкири за крштење, за младенце на венчању и за друге намене. Истичемо важност пешкира јер је он пратио све догађаје из људског живота, од рођења до смрти – каже Стаљинка Милић Беба, председница секције жена пензионера.

Овом акцијом руководство пензионера се потрудило да

сакупи и прикаже нешто лепо, традиционално и старо, и тако помогне да се очувају културна обележја Књажевца.

Поред изложених пешкира постављен је и пано са сликама 50 учесника КУД „Сунчана јесен“ у периоду од десет година, као траг за будуће чланове – нове генерације. А ове године Књажевчани су славили чак три значајна датума – поред 8. марта, обележили су и десет година рада клуба, као и деценију самосталног рада КУД „Сунчана јесен“.

Ни овог осмог марта није остало традиционално Вече дружења за пензионере, а активност чланова клуба се наставила и после празника, тако да су већ 9. марта посетили Дом за стара лица „Вила Катарина“, а ускоро ће и корисницима Геронтолошког центра приказати свој културно-уметнички програм.

Драгић Ђорђевић

који су били врло задовољни програмом, наступили су хор, фолклор и велики број певача, рецитатора, хумориста и глумца, а највише аплауза добио

и однеле им пригодне поклоне, што њима много значи. Прославу 8. марта увеличали смо и изложбом пешкира из књажевачког краја, које су вредне жене

је Звонко Павковић за драмски приказ Миткета, чувеног јунака Боре Станковића. По завршетку

прикупиле, или саме везле као што су радиле њихове мајке и баке. Ту су пешкири различити

ЧАЧАК

Хуманитарни концерт младих виртуоза на хармоници

Двадесеттворогодишњи студенти музике Марко Шеварлић и Никола Керкез наступили су пред чачанском публиком, 7. марта, на хуманитарном концерту у великој дворани Дома културе, изводећи дела Стравинског, Де Фаље, Пјацоле и других композитора.

Марко је рођен у Чачку, средњу музичку школу похађао је у Крагујевцу, а студије хармонике у Сан Себастијану. На истој академији студирао је и Никола, пореклом из Новог Сада, а обојица су у јуну дипломирали са десетком и од факултета награђени медаљом части, која се у Шпанији додељује само најбољим студентима. Сада су на мастер студијама у Немачкој.

Младићи посвећени музици, са сличним интересовањима и циљевима, основали су током студија дуо „Jeux d' Ancher“ (у преводу „игра језичака“, као принцип на коме хармоника функционише), који је на престижним такмичењима камерне музике у Шпанији освајао високе награде. У Чачку је дуо наступио први пут и тиме је испуњена Маркова жеља да у граду у коме је одрастао и започео музичко образовање одржи хуманитарни концерт. Организатор концерта био је месни одбор Кола српских сестара, а новац од продаје улазница биће утрошен за завршетак куће за сиромашну породицу Вујовић, коју Коло, средствима донатора, гради у селу Качулице.

Д. Ч.

КРАГУЈЕВАЦ

Осмомартовске фризуре

Ученици фризерске струке и наставници Средње школе „Тоза Драговић“ из Крагујевца и ове године су традиционално, поводом 8. марта, организовали акцију за кориснице Геронтолошког центра у овом граду. Будући фризери су у школском

салону бесплатно фризуровали десетак корисница крагујевачког дома за старе и на тај начин им улепшали празник жена.

За ученице друге и треће године фризерског смера ово је уједно била и прилика да усаврше практични део наставе, док су, с друге стране, кориснице дома старих биле задовољне својим новим свечаним фризурима.

У школи „Тоза Драговић“ кажу да ће слична акција ускоро бити организована и за мушке станаре Геронтолошког центра. **М. С.**

Други Сајам венчања

Овогодишњи, други Сајам венчања у Крагујевцу, у организацији „Шумадија сајма“, промовисао је двадесетак излагача из целе Србије. „Wedding house“, према оцени публике естетски најлепши крагујевачки сајам, ове године привукао је изузетно велики број посетилаца који су имали прилику да уживају и у модној ревији на којој се представило шест домаћих брендова, дистрибутера венчаница и опреме за венчање.

Поред понуде венчаница крагујевачких салона и радњи из осталих градова, будућим младенцима и посетиоцима представили су се и фризерски салони и произвођачи бидермајера и друге неопходне опреме и декорације која овај важан дан у животу чини и најлепшим. **М. С.**

ВЕЛИКА ПЛАНА

Бојићу нови мандат

На недавно одржаној Изборној скупштини Удружења пензионера општине Велика Плана за председника је поново изабран Периша Божић, док ће његов заменик у наредном мандату бити Златомир Тадић. Изабран је и Извршни одбор од једанаест и Надзорни одбор од три члана.

На Скупштини су усвојени извештаји о изборима одржаним по месним одборима пензионера, као и предлог Извршног одбора Удружења о висини и расподели чланарине за ову годину. Ускоро ће бити одржана и редовна годишња скупштина пензионера Велике Плана, и на њој ће бити усвојен завршни рачун и извештај о раду за 2011, као и програм рада и финансијски план за текућу годину. На овој седници биће речи и о досадашњем раду секретара Удружења, Звонимира Калиновића, и изабраће се нови секретар.

Изборној скупштини великоплањанских пензионера присуствовали су и Рајко Јарић, генерални секретар Савеза пензионера Србије, и Слободан Б. Пантић, председник Округног одбора пензионера. **Сл. К.**

СВРЉИГ

Штампач на поклон

Клуб привредника општине Сврљиг поклонико је, почетком марта, сврљишким пензионерима штампач за компјутер. Слободан Рашић, председник Клуба привредника, ово даривање образложио је добром сарадњом и хуманим акцијама привредника. Миленко Петровић, председник Удружења пензионера у Сврљигу, захвалио је на поклону и рекао да је то почетак добре сарадње која треба да траје на обострани интерес. За новогодишње и божићне празнике пензионери су од општинске управе добили компјутер који сада добија праву функцију.

Поводом 8. марта, у Клубу пензионера, у Сврљигу, организован је пријем за чланице Удружења и ПУПС-а. Честитке за празник упутио им је председник Миленко Петровић, и пожелио много среће, здравља и активности, а након тога је уследило послужење и цвеће. Припаднице лепшег пола Удружења пензионера у Сврљигу 8. март су славиле у једном сврљишком ресторани. **С. Ђ.**

БЛАЦЕ

Изложба о ослобођењу Топлице

Поводом обележавања значајних историјских датума и дана ослобођења три топличке општине – Блаце, Куршумлија и Прокупље, крајем фебруара и почетком марта Народни музеј Топлица из Прокупља организовао је занимљиву изложбу у Блацу.

Наиме, у холу бљачког Културног центра постављена је изложба списа и фотографија о Балканским и Првом светском рату, са посебним освртом на догађаје и личности из овог краја.

– Захваљујући бројним документима, наши чланови, као и сви остали који су посетили изложбу, упознали су се са догађајима и борбама за ослобођење Топлице. Задовољан сам што је изложбу видео велики број пензионера – рекао је председник удружења из Блаца, Десимир Ђорђевић.

У склопу обележавања значајних датума, у бљачком селу Гргуре, 3. марта, одржана је свечаност поводом 95 година Топличког устанка. **Ж. Д.**

Турнир у шаху

Деведесет пет година од чувеног Топличког устанка Општинска организација пензионера у Блацу обележила је и турниром у шаху. Интересовање је било велико, те је на главном турниру учествовало 12 пензионера, а међу њима је било и активних шахиста који бране боје месног клуба Јастребац, члана Српске лиге.

Турнир је одржан по такозваном Бергеровом систему. Прво место освојио је Драган Милетић који је прикупио укупно десет поена. Другопласирани је био Слободан Драгићевић са 9,5, док је треће место припало једном од најбољих бљачких шахиста, Томиславу Ракићу, који је сакупио 8,5 поена. Ракић је био и главни организатор турнира.

Најуспешнији играчи добили су пехаре и награде, а планира се да турнир постане традиционалан. **Ж. Д.**

СМЕДЕРЕВСКА ПАЛАНКА – ВЕЛИКА ПЛАНА

Весело за Дан жена

Међународни дан жена – Осми март, мада скромније него раније, и ове године обележиле су представнице лепшег пола Општинске организације пензионера Смедеревске Паланке. Весело је за Дан жена било и у Удружењу пензионера суседне општине Велика Плана, а поред песме, ића и пића, руководство удружења пензионера из овог места својим чланицама је даровало по један каранфил. **Сл. К.**

ПИРОТ

Уз песму и игру

Око две стотине пензионерки подружница градова Пиротског округа и некадашњих радница „Тигра“ свечано је обележило 8. март у вили „Дијана“.

Уз песму и игру даме су се дружиле до касних вечерњих сати, а на забави је наступила и певачка група пензионерки „Златно грло“. **С. П.**

СКАНДИНАВКА

АУТОР: ЛОВИЧИЋ	МЕРОДАВНОСТ	РАДНИК КОЈИ СЕ ИСТИЧЕ НА РАДУ	ГРАД У ХЕРЦЕГОВИНИ	ОЛОВНО ЗРНО ЗА ПУЊЕЊЕ ПУШАКА	ПЕВАЧ И ПЕСНИК КИРГИЗА	ВИДАРИ РАНА	ВРСТА ПАПАГАЈА
ВРСТА СТАРОГ ТОПА							
ЗАПАДНО ГЕРМАН. ВОЈСКОВОЂА							
ВРСТА ЈУЖНОГ ВОЂА, ОЛИВА							
ОСОБА КОЈА ПРАВИ ПРТИНУ У СНЕГУ							
БЕЛГИЈСКА ТЕНИСЕРКА, ЖИСТИН					СИМБОЛ РАДИЈУМА ПОШТАНСКА ТАКСА		
СТАРИ ГРАД У ФЕНИКИЈИ				ОЗНАКА ПИРОТА ЗАРАЗНА КЛИЦА			ТЕРАСА (ДАЛМ.)
ЕКАВСКИ (СКР.)			ИМЕ ГЛУМИЦЕ ДЕРЕК ДРЖАВА АУСТРАЛИЈЕ			ОЗНАКА ЗА ТОНУ СРЕДСТВО ПЛАЊАЊА	
СИМБОЛ АЗОТА		ТОРБА РАСТВОРАЊЕ					
ВУЧНА ПОЉОПРИВР. МАШИНА							
ПРЕДАВАЊЕ							
СТИХ ОД ОСАМ СЛОВОГА							
СТАРИЈА ЖЕНА							
СРЕДСТВО ЗА ШТАВЉЕЊЕ КОЖЕ						ЗАЧИНСКА БИЉКА	ПРАСТАНОВНИ- ЦИ ПОТИСЈА
ГЛАС ОСИГУРАНИКА	ПАЗАР, ТРЖНИЦА КРАЈ КОД БЕОГРАДА						
ИМЕ ПЕВАЧИЦЕ НИКОЉ					ИМЕ ГЛУМИЦЕ БЛАТ ИМЕ ГЛУМЦА ШАРИФА		
РУСКО ЖЕНСКО ИМЕ				РЕКА У РУСИЈИ ТРОЦИФРЕН БРОЈ			
12. И 17. СЛОВО ЂИРИЛИЦЕ			ПРАВАЦ КРЕТАЊА СТАРИЈИ (СКР.)				
ОЗНАКА ИТАЛИЈЕ		ПОЧЕТАК ТРКЕ ОЗНАКА ЗА АЛТ					
НЕПРОМОЧИ- ВО ПЛАТНО ЗА КАМП						ОЗНАКА ИНТЕНЗИТЕТА	

РЕШЕЊЕ ИЗ ПРОШЛОГ БРОЈА: триангл, Рускиња, астал, п, Диор, пт, инк, мио, ци, Шарп, и, гусац, окомито, нарав, м, Алар, бп, лан, Бај, иј, Баку, с, карат, тратине, вратар, к, ок, ли, рак, ви, Станија, тенисер

Dragos Jovanovic

Молим за реч

Мало се забринем кад чујем да је „Србија на добром путу“. С путевима никад нисмо имали среће.

Странке у преокрету, привреда у заокрету, балерине у окрету, а цене у сталном покрету.

Преживесмо 29 дана фебруара, али март ће се баш одужити.

Србија има најмање плате у региону, срећа наша што код нас богатство духа има приоритет.

Пензионери су се приклонили мини моди. Једва се скрпе за потрошачку корпицу.

Кад у новинама на првој страни видим наслов „Магловито, облачно и тмурно“, не знам да ли је то метеоролошка прогноза или стање у нашој привреди.

Добили смо статус кандидата за Европску унију, а идуће године добићемо и датум за почетак преговора. Нисмо ваљда толики баксузи да од 365 дана добијемо баш 1. април.

Обожавао је супругу. За Дан жена поконио јој је телећу ружу.

Ако је жена, граматички, именица, онда је љубавница заменица.

Дејан Патаковић

Inyat Galati

Да ли сте знали ...

– да је тренутно највиша зграда на свету, Бурџ Халифа, висока 828 метара, отворена у јануару 2010. у Дубаију? Форма зграде личи на финовску иглу која пробада небо, а од стаклених панела којима је прекривена сунчева светлост се одбија толико да се кула види и са удаљености од 100 километара.

– да је кула Тајпеј 101 на Тајвану са својих 509 метара била највиша зграда на свету од 2004. до 2010. године? Ипак, по штедњи енергије и рециклажи ова зграда

је и даље посебна. Прошле године добила је званичан сертификат да је највиша „зелена“ зграда на свету јер има систем рециклирања воде на крову, а потрошња енергије је за 30 одсто мања него код просечних зграда сличне величине.

– да су куле Петронас у Куала Лумпур највише зграде близанци? Обе су високе 452 метра, а на половини су спојене мостом. Куле, међутим,

имају само 88 спратова јер су 74 метра на врху уствари „правне“ спиралне конструкције које служе само као украс.

– да се у Светском финансијском центру, у Шангају, највишој згради у Кини и трећој у свету, налази и највиши видиковац? Зграда је висока 492 метра, а на 474. метру, окружен стакленим зидовима под нагибом, пружа се видиковац са кога се, за улазницу од 25 долара, може уживати у чаробном погледу.

– да је највиша у Србији зграда Ушће, на Новом Београду, која је висока 141 метар и има 27 спратова? Највиша грађевина је, наравно, Авалски торањ, који је висином од 204,57 метара „прешишао“ и пилон новог Моста на Ади у Београду.

(X)уморне мисли

Ближе се избори – потоцима ће потећи мед и млеко. Ми треба да имамо изборе сваке године и лети и зими.

Наши пензионери су прваци света у разним спортовима, само са пензијама заостају.

Извршио сам ребаланс буџета по узору на државу. Пресуо сам из шупљег у празно.

У развоју смо међу последњима а у потенцијалима међу првима, тако да не бринемо за светлу будућност.

Код нас нема раскорака између „треба“ и „мора се“. Треба како се мора!

Неки грађани имају прилике, неки неприлике. Држава нико не оставља без ишта.

За моје преступе крив је календар! Нисам ја крив што сам рођен 29. фебруара.

Наш спортиста је најбољи на свету! Друго или треће место угрозило би наш међународни углед.

Наше победе су вечне, а порази пролазни, пролазни, пролазни...

Витомир Теофиловић

Лековите мисли

Нека делегатска питања имају тежину. Одговорнима тешко падају.

Дволичан сам јер треба да издржавам – четворочлану породицу!

На граници лудила нико вам неће тражити пасош.

Парадокс је кад и бездушни људи продају своју душу.

Многи не могу да поднесу успех – других.

Тачно – Срби су велики народ ако је судити по великим грешкама које правимо.

Слава и новац иду заједно, али новац, ипак, пре оде.

На вртешци живота најпре страдају живци.

Нула је несрећна. Никако да нађе коалиционог партнера.

Шта ми вреди што сам писмен кад не умем да прочитам између редова.

Треба скинути с положаја све оне који су дуго народу „скидали кајмак“.

Кад се код нас неки уговор испоштује, то је научна фантастика!

У укрштеним речима нема једноумља.

Душан Старчевић

